

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vredn. za v Mariboru s poštnim nakl. na doma za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Narečnina za Koroško 6 K, za druge koroške dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača se leto samo 9 K. — Narečnina se pošilja na: Uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroška cesta št. 5, apr. 1915. — Poslani list brez posebne narečnine. — Poslani list stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroška cesta št. 5, apr. 1915. — Zbiranje in iskanje in reklamacije. — Za iskanje se plačuje od enostopne poštnice na enkrat 10 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala znamenja“ stane beseda 5 vin. Parte in zalozila vsaka poštnica 24 vin., izjave in Peelano 36 vin. — Iskanje se sprejemajo do torka opoldne. — Neznane reklamacije so poštnine proste.

Bitka ob Dnjestru.

Velik ruski poraz pri Kolomeji. — Ruski poizkus, v Bukovini prodirati, odbit. — Življenje v Przemyslu. — Anglija izgubila že 171 ladij. — Japonska proti Kitajski.

V obrambo županov.

Iz kroga županov smo dobili ta-le članek: Marsikaj poučljivega je že prinesel Vaš cenjeni list v teh resnih časih, le eno je pozabil, namreč poučiti ljudstvo, kako težko stališče in ogromna dela imajo sedaj župani. Ni ga župana v celi Avstriji, ki bi v sedanjih razmerah vsakemu ustregel.

Najprej podpora svojcev na vojsko vpoklicanih. Kdor je odklonjen, vali krivdo na župana. Ljudstvo je mnenja, da županstvo odločuje o tem. In vendar župan izpolni samo tiskovino in potrdi podatke, ki jih je stranka navedla in tudi sama podpisala. O prošnji odločuje vzdrževalna komisija na podlagi poizvedb o orožništvu. In vendar skoro vsak, kdor je odklonjen, pride zmerjat župana, češ, ali noče ali ne zna pravilno napraviti zglasitve. Mnogokrat je vzrok odklonitve ta, da stranka na županstvu ni resnice govorila, n. pr. se je sramovala navesti vse dolgeve. Če je odklonjena, gre k advokatu ali komu drugemu, da napravi priziv. Temu prizna vse dolgeve in dobi podporo. Kljub temu obira župana, da ni znal ali hotel pravilno napraviti. Takih slučajev, da stranka ve, zakaj je zavržena, a kljub temu vali krivdo na župana, je mnogo. Malo preveč oblasti pa ima pri podporah orožništvo. Kar ono poroča, to drži, naj že bo resnično ali ne. In mnogokrat poroča kaj neresničnega, ker navadno povprašujejo pri sosedih in sosedje so si navadno navskriž. Vzdrževalna komisija naj bi se rajše na županstva obračala po informacije, ker župan gotovo bolj pozna resnične razmere, kakor pa orožnik. Vzdrževalna komisija pa tudi sama dela ovi-re županom. Zavržene stranke kratkoma pošlje na županstvo, naj napravi še eno zglasitev. Obenem pa pisмено županstvu pod kaznijo prepove (celjski okraj) napraviti še eno zglasitev, če je bila prva odklonjena. Največ s tnosti pa delajo županom prošnje naj-različnejše vrste. Ljudje so mnenja, da županstvo

mora delati še tako nesmiselne prošnje. (N. pr. prošnja za dopust moža, ker je krava na „cajt“, a mož se bojuje v Karpatih). Županstvu ni treba delati prošenj za posameznike, stranka naj prošnjo napravi sama ali pusti napraviti, saj je sedaj skoro v vsaki občini kak dijak doma, ker vsled draginje v mestu ne more shajati. Marsikateri bi gotovo napravil prošnjo. Županstvo prošnjo samo potrdi in odpošlje. Župan bi moral imeti deset rok, če bi delal tudi prošnje sam. Mnogokrat mu kdo zabrusi v obraz: „Zakaj si pa plačan?“, a nihče ne pomisli, da je plačan za uradna dela in da je plača tako malenkostna, da bi vsak župan rad dal še enkrat toliko, samo, da bi bil rešen tega posla. V kratkem pridejo na vrsto prošnje za dopuste črnovojnikov. Obseg dopustov je omejen, eden bo prišel, drugi zopet ne. In kdor ne bo prišel, bo kakor po navadi, vali krivdo na župana. In vendar je najenostavnejše, da vojak sam prosi pri svojem poveljstvu za dopust.

Mnogo preglavje je delalo županom popisovanje žita in zmetin. Vkljub časopisju so mnogi še sedaj mnenja, da bi županstvo lahko preprečilo zaporo. Vaš list je pisal, da stranka še sedaj lahko popravlja svoje podatke, posebno glede semenja. To je res, toda to bo kazni za one župane, ki niso ljudstva pred ali v-saj med popisovanjem poučili. Sedaj so pregledi že sestavljeni, naznanilni listi odposlani in vse zaloge sešete, tako, da vsako popraviljanje napravi mnogo dela. Kar se tiče prošenj za odmero večje porcije za osebo in za dovolitev porabe žita za kokoši, majhne pujske itd., so nekatera županstva odposlala tozadevno prošnjo takoj po razglasitvi zapore na poljedelsko ministrstvo. A ko je izšel Vaš list in je bil v njem vzorec za prošnje, so hodili ljudje z listom v roki županstvo učiti, kako naj napravi in nič ni pomagalo da se jim je pravilo, da je prošnja že davno odposlana. Ker bo od vlade določena porcija za osebo skoro gotovo manjša, kakor pa jo ljudje pričakujejo in po pra-

vici žele, bi bilo umestno, da že sedaj poveste, da so župani pri tem nedolžni. Kako je pri vojnih dajstvih, si uredništvo itak lahko predstavlja.

Če torej v svojem cenjenem listu vzamete tudi župane v varstvo, Vam bo za to v resnici hvaležen vsak župan.

Slike iz vojne.

Junaštvo naših bratov Hrvatov.

Vinko Lorber, topničar gorske baterije, piše dne 28. februarja iz Karpatov svojemu svaku v Ormožu:

Dragi! Hvaležno sprejel Tvoje pismo, še bolj pa me je iznenadil dobri tobaček in sprava; samo z velikimi očmi sem gledal na žveplenke, ki niso bile narodne. O ljubi Ormož in tvoji tako malo narodni Sloveni! Nedavno smo stanovali v neki žagi, tam nas je zasnežilo, in, kaka sreča v tem mrazu, našli smo kup desek, katere smo več dni kurili. Prišli so k nam hrvaški domobranci, spali že pet dni niso nič, bili so grozno utrjeni in pri nas so se odpočili. Hrvatje so gonili Ruse čez Karpat in jih vsak dan več sto ujeli. Vse hvali in slavi junaštvo Hrvatov, ki so tako izborni vojaki, da so kar brez vsakega povelja dan za dnevom drveli za sovražnikom, ga z vednim jurišem preganjali od postojanke do postojanke in v par dneh ujeli okoli 3000 Rusov. Do Novega leta smo prehodili 1880 km. Moja baterija se že osmi mesec dobro drži. Udeležili smo se vseh dosedanjih bojov v Galiciji, oziroma v Karpatih, in vedno se nam je po-

LISTEK.

Volčja - dolna.

(Vojni kurat Januš Golec.)

Poslali so nas preko Przemysla v vas Darovice, da pripravimo prenočišče za polk, ki bo došel enkrat po noči. Prijedli smo na določen cilj in gledali začuden krog in krog. Mesto vasi le kupčki pepela, po katerih so razkopavale vrane in se plazile mačke. Od velike vasi je ostala le cerkev in en prav majhen svinjski hlev. Naša naloga je bila prav kmalu dovršena in posedli smo krog visoko plamečnega ognja v razgovoru o bodoči skorajšnji bitki. Noč je bila precej hladna in če človek nočuje ob prostem ognju, je pač po eni strani pečen, po drugi pa ga pretresa mraz. Toliko izkušnje z mrazom in toploto smo imeli tudi že mi tedaj in se kratkoma umaknili pozno v noč v svinjski hlev. Za silo smo ga osnažili, postlali slame in poglobili. Ravno meni je prav občutno pihalo skozi stensko luknjo pri nogah, in da bi se ubranil nepotrebnemu prepilu, sem zamašil odprtino s slamo. Kmalu smo pospali in sanjali sladko, četudi v svinjskem hlevu in na zaduhli slami. Tako nekako krog polnoči me vzbudi iz spanja neko šušljanje. Poslušal sem dolgo in nategoval ušesa. Po temeljitem preudar-ku sem se konečno le pospel do zaključka: sovražna roka skuša izvleči slamo, s katero sem zamašil stensko odprtino in si ogledati naše nočišče. Misel na dr-zenega sovražnika se mi je zdela tem bolj utemeljena, ker so nas pred odhodom svarili, češ: treba paziti, ker sovražnik ne bo daleč od nočišča. Nisem na dolgo

pretehtaval cele zadeve, ker šuštenje je bilo čim dal-je močnejše, skobacal sem na noge, otipal sabljo, iz- vlekel bridko jeklo in čakal v ljutem zamahu ob od- prtini. Prežal sem precej dolgo, predno je bila luknja prosta slame in se je nekaj črnega kot človeška roka pokazalo skozi odprtino. Nekaj mi je šepnilo: zamah- ni, sedaj je čas! Slišal se je glas šviga po zraku in jeklo se je zagostilo v predrzno žrtev. Udarec je pre- budil moje tovariše, ki so kar švigili po koncu, pri- žgali svečo in začela se je preiskava takoj pri odpr- tini. Luknja je bila sicer prazna, a razločno je bilo videti sledove krvi. Brez dvoma; udarec je bil dobro namerjen in tihotapec zadet v sovražno roko.

Sovražnika s presekanjo roko treba zajeti, to je bilo mnenje nas vseh, in eden za drugim smo se spla- zili skozi duri na prosto v noč. Daleč na okrog nikjer nič sumljivega: bližali smo se od zunaj usodepolni odprtini. Dolgo smo iskali in tipali po tleh, a nič in zopet nič. Oplazovala nas je že misel: vohun jo je vkljub rani pobrisal in pobegnil. Sam sem ukresal luč in svetil okrog. Za pol podrtim plotom sem ugle- dal ubogo — mačko, ki je še breala s prekano čre- pinjo v zadnjih zdihljajih. Samo posebi umevno, da sem skušal potlačiti celo krvavo zadevo in prikriti na smrt zadeto muco, boječ se posmeha tovarišev. A vse zastoj, zapazili so moje začudenje in cela komisija je bila v trenutku zbrana krog ubite žrtev. No, dragi bralce, ne bom ti popisoval, koliko posmeha sem mo- ral požreti vsled na smrt zadete mačke. Celo nič ni- smo več zatisnili očesa, ker vedno je odganjal spanec glasen: ho -- ho -- hi -- hi -- hi --!

Naš polk ni dospel po noči, ampak še le drugo jutro in utrjeni so poglobili kar na prostem. Mi pre- nočiščarji smo se vendar nekoliko odpočili v svinj- skem hlevu in smo lazili drug dan okrog po požgani vasi. Krog in krog vasi so se raztezale njive in iste

so bile kar posute z nekakimi grobišči. Mi smo si ta grobišča kmalu znali razlagati, češ, Rusi so krog Przemysla imeli pred kratkim ogromne izgube in ti grički so njihove gomile. Res, z nekakim spoštovan- jem smo stopali mimo teh grobišč, ki so nam bila ja- sen dokaz, kako hrabro je bil odbit prvi ruski naval na to nepremagljivo trdnjavo. Okoli poldne smo sedeli pri skromnem kosilu in opazoval sem, da se je vedno več prostakov gibalo krog ruskih grobišč in so tam- kaj brskali. Nekaka sveta ogorčenost se me je pola- stila pri tem pogledu: kako vendar zamore človek-kri- stjan tako podivjati, da se loti z roparsko roko celo grobov padlih. Namignil sem nadporočniku, ki je se- del tik mene, in oba sva se s palicami oborožena vr- gla na groboroparje. Jaz sem se hotel z vso ogorče- nostjo lotiti enega, ki je ravno segal z roko v luknjo, izkopano v grobišče. Čakal sem z zamahnjeno palico, hoteč se natančno prepričati, kaj da bo privlekel iz gomile. Pa trenutno mi je roka, ki je vihtela palico, omahnila, kajti mož je privlekel iz luknje za želo-dec tedaj prav potrebni — krompir. Ti grički torej niso bili grobišča padlih ruskih junakov, ampak le shram- be krompirja. Po noči mesto Rusa — mačko, sedaj pa mesto junaških ostankov — pristni krompir. Za ta- dan mi je bilo dovolj! Prebili smo še eno noč v svinj- skem hlevu in drugo jutro smo jo ubrali proti Nove- mu mestu, kjer so nas že od daleč pozdravili šrap- neli in cele vrste ranjencev, ki so molče korakali ml- mo nas. Na noč istega dne smo dospeli preko hriba, kjer je bila zakopana naša artilerija, v vas, ki je res prav resnično zaslužila ime — Volčja dolna. Tukaj smo prenočili pri vedni godbi krogel in drugo jutro smo jo ubrali preko gozda v nam odkazane postojan- ke. Namen teh v domovino poslanih vrstic je, dragi bralce, vsaj nekoliko predložiti naše 21dnevno biva- nje ob robu gozda pri Volčji dolni. (Dalje prih.)

srečilo Ruse nabiti ali vsaj odbiti. Zdrav sem še tudi za silo. Če ne bo huje, še zdržimo tako dolgo v Galiciji, da pomemo Moskale do zadnjega iz nje in četudi si pridobimo tukaj domovinsko pravico. Vojaški pozdrav od Vašega Vinkota.

Slovenski vojaki prenašamo voljno vse križe.

Anton Babič piše iz bolnišnice v Tropavi v Sleziji č. g. Jakobu Zupančiču v Gotovljah: Prečastiti, gospod župnik! Za vse poslano gradio Vam bodi ljubi Bog bogat plačnik. Ravno molim iz knjižice „Sv. križev pot“, ki je krasne vsebine, ko dobim poslano stvar. Hvala dajam Bogu v svojih vsakdanjih molitvah, da imam tako pridnega in skrbnega dušnega pastirja. Od veselja sem zaplakal, zagledavši v kuverti tako dobro čtivo.

Ljubi Bog mi je še dal precej trdno zdravje, toda srce je še prizadeto. Upam, da mi bo ljubi Bog podelil še popolno zdravje.

Oh, vse piše o draginji in revščini, ki je nastala vsled vojske! Dragi moji! Ko bi mogel domov, naredil bi živo pridigo, v duhu bi peljal ljudi na bojno polje sem v Galicijo. Tukaj je revščina doma. Ubogi ljudje! Ves živeti in vse premoženje jim sovražnik vzame; do zadnje krave vse pobere iz hleva. Milo se mi je storilo, ko sem gledal na vseh Svetih v mestu N... popolnoma od sovražnika razdejano cerkev. Bila je krasna stavba. Oh, kako je plakala mati in oče, ki jima je sovražna granata vžgala hišo, rešila sta golo življenje in hlačke svojemu sinu. Pretresljivi prizori se dogajajo, kamor pridejo sovražne čete. Zato pa na boj nad sovražnika, dokler ni čisto potolčen!

Prav rad še grem v bojni metež. Moja srebrna kolajna, ki sem jo dobil dne 25. oktobra, pričča, da nisem vojak na zadnjem mestu. Bogu sem hvaležen, da me niso dobili Rusi v roke. Dobil sem pohvalo vprico cele baterije. Nemci so debelo gledali, ko so videli, da so Slovenci res celijunaki!

Marija, ki sem jo vsak dan na pomoč klical, posebno v nevarnostih, me nizepustila. Če pridem zopet nazaj v boj, jo hočem še bolj častiti. Slišati še nikakor ni bilo, da bi bila Marija svojih otrok kedaj zapustila.

Slovenski vojaki prenašamo voljno vse križe in težave, ki nam jih Gospod vojnih trum pošilja. Molimo in zaupamo! Srčno bodite pozdravljeni! Bog bodi Vam, preč. g. župnik, bogat plačnik! V duhu Vam poljubljam roko ter ostanem v srcih Jezusa in Marije do hladnega groba. Vaš zvesti Tonček.

Slovenec rešil dve bateriji.

Iz pisma, ki ga je pisal topničar-podčastnik Alojzij Zelenko dne 4. marca svojim starišem v Verzeju iz bolnišnice v mestecu Gyulafehérvár na Ogrskem:

Dragi stariši! Obvestim Vas, da se nahajam v mestecu Gyulafehérvár na ogrsko-rumunski meji z rano na glavi v bolnišnici. Ranjen sem bil dne 21. februarja v Galiciji blizu mesta. Od tam sem bil še tisti dan prepeljan v obvezni prostor in od drugi dan z vlakom v mesto Szatmar-Nemety na Ogrskem, odkoder sem Vam pisal karto. Bil sem tam pet dni in se mi je zelo dobro godilo. Dne 2. t. m. pa smo bili spet odpotani, naenjajoč se, da pridem kam na Stajersko ali v Zagreb; ali žalibog, vlak je pihal čisto v drugo stran in res nas je zavlekel po dvadnevni vožnji v to mesto.

Dragi stariši! Ne grenite si življenja radi moje sedanje usode, prestal bom vse težkote, zopet ozdravel in zopet odrinil tja nazaj, odkoder sem prišel. Sel bom proti sovražniku borit se za cesarja in ljubo domovino.

Dosti naših mladih slovenskih src, slovenskih fantov, je izginilo pod sovražnimi krogli in zakaj bi se tudi jaz ne pokazal.

Nekoliko Vam opišem, kako sem dobil rano na glavi. Bilo je dne 20. februarja, okoli 4. ure popoldne. Naenkrat dobi naša divizija (dve bateriji) zapoved: „Takoj proti mestu“, katero je že najbrž od sovražnika prosto. Reklo se nam je, da moremo le po železniško progi dospeti v mesto, ker je navadni most čez reko razdejan od sovražnika. Takoj smo jahali proti lepemu mestu, katero se je že od daleč belilo pri solnčnem zahodu. Komaj smo prišli na železniško progo, že se je zmrčilo, tako da smo po noči morali opravljati naše delo. Bilo je zelo težko vlačiti topove preko železniškega tira. Marsikatero čelo je bilo rosnino in seveda tudi moje. Ura je bila ravno dvanaest in cela divizija je stala v predmestju omenjenega mesta. Poiskal sem si v boljši hiši prenočišče, kjer sem bil prav dobro sprejet in sem spal drugo jutro do sedmih.

Naša divizija dobi ob sedmi uri zjutraj povelje, naj se takoj v bližini postavi in pripravi za boj. Rusi so namreč zjutraj na nas napravili napad. Takoj je bilo vse pripravljeno za ogenj, samo povpraševali smo se: kje je sovražnik? Takoj zlezem na bližnjo cerkev, odkoder sem videl, da so Rusi še približno 1 km od nas oddaljeni in so v velikem številu proti nam prodirali.

Takoj sem spoznal, da je položaj resen. V tem trenutku že pribeži naša infanterija nazaj. Bilo jih je zelo malo. Ostali smo sami z našimi topovi.

Glasi se povelje: „Vse nazaj!“ Oh, kaka je bila naša vožnja po progi! Komaj smo prišli na železniško progo, že so bili Rusi na 200 korakov blizu nas na levo in desno. Grozno streljanje. Padel je mož za možem, konj za konjem. Moj konj je padel pod meč kor muha. Skoraj so se že Rusi polastili naših topov.

Naenkrat zberem kakih deset podčastnikov, obrnem topove proti Rusom in jim pošujem strel za strelom. Ruska množica se je valila po tleh, po 30 jih je padlo pri jednem strelu. Naš ogenj je grozno učinkoval. Videli smo ruske roke in noge po zraku frčati, tako silno so razbijale naše havbice. Pri tem silnem boju so naši padali drug za drugim. Bili so ali ranjeni, ali mrtvi. Zmiraj nas je bilo manj. Naše streljanje je bilo vedno redkeje. Nazadnje sem ostal sam pri topovih. Obupal pa nisem. A videl sem, kako naša infanterija v velikih vrstah prodira in da se Rusi, katerim so naši topovi prizanesli, umikajo.

Ravno sem nabil top in ga hočem izprožiti. V tem hipu sem dobil od strani kroglo v glavo in bil ves krvav.

Pogledal sem še enkrat proti in vidim, kako Rusi zopet bežijo. Vzdiham sem še: Hvala Bogu, da so ostali topovi naši! Takoj so me odvedli nazaj in tam je bil moj poveljnik, kateri mi je stisnil roko v priznanje velike hrabrosti.

Čez dve uri, ko sem bil že obvezan, je želel general, zapovednik naše brigade, da se mu javim. Počasi grem k njemu. General me je že pričakoval, mi stisnil roko, v kateri je držal 50kronski bankovec in me ga izročil. Ob enem mi je obljubil, da me priporoči, da dobim — zlato hrabrostno kolajno.

Ali ni to vse lepo, dragi stariši? Samo Bog mi naj naprej še pomaga in me varuje vsega zla!

Moja rana ni nevarna, in bom z božjo pomočjo v kratkem okreval. Mogoče Vas za jeden ali dva dni obiščem.

Bodite pozdravljeni od Vašega sina Lojzeka.

Slov. Gospodar mi je sporočil očetovo smrt.

Iz severnega bojišča nam piše Josip Slavič, četovodja 87. pešpolka, doma iz Cvena pri Ljutomeru:

Znak, da je Vaš list povsod razširjen in pri vseh priljubljen, je dejstvo, da se tudi med slovenskimi vojaki na vseh bojiščih pridno čita. Žalibog pa prinese tuptam za marsikoga kakšno žalostno novice iz drage domovine. Tako sem tudi jaz v njem izvedel o smrti svojega ljubelega očeta. Nemila usoda je hotela, da mu nisem mogel sam zatisniti trudnih oči, kajti višja dolžnost me je poklicala daleč iz domovine semkaj v mrzlo tujino. Tolažilo pa me je poročilo Vašega cenjenega lista, da moj dragi oče v težkih zadnjih trenutkih ni bil zapuščen, ampak da je našel še prijazno uteho in sočutno tolažbo pri premnogih prijateljih in znanih. Bog vsem plati njihovo prijazno delo. Mogoče se jim bom še sam lahko osebno zahvalil; če me usoda prej združi z mojim očetom, naj jim bo v zaščeno zavest, da so izpolnili krščansko dolžnost do svojega bližnjega! — Ko bi Vi, gospod urednik, le znali, s kakim neprimernim junaštvom se borijo slovenski vojaki za ljubo domovino! General in drugi višji častniki se čudijo junaštvu Slovencev in Hrvatov.

Srčne pozdrave iz mrzlega bojnega polja!

Bog nas ima rad.

Andrej Kovačič iz Središča, bivši podnačelnik središkega „Orla“, sedaj nadtopničar pri težki havbični bateriji št. 34, piše dne 1. marca s severnega bojišča svojemu prijatelju Janezu Štamberger sledenče:

Dragi prijatelj! Une 28. februarja sem prirajžal z bojne črte nazaj k svoji bateriji. Veš, bili smo samo za posodo pri poljskem topničarskem polku. Zdaj bomo pa šli za kakih šest dni s svojimi težkimi topovi nazaj pošiljat Ruse v krtovo deželo. Če bo šlo tako naprej, kot te dni, kar sem bil v boju, potem bo kmalu pričakovati, da bo sovražnik premagan. Ko bi Ti vedel, kako smo jim dali! Vsak dan smo oddali iz vsakega topa skoraj po 100 do 140 strel in to vse baterije kar v skupnih strelh. To so tekali Rusi sem in tja in se skušali skriti pred temi našimi pošiljavami! Pa bilo je vse zastoj! Čeravno so se trdovratno in zagrzeno držali v svojih zakopih, smo jih najprej izrili iz njihovih zavetišč z granatami. Ko so zapustili zakope in začeli bežati, smo jih škropili s šrapneli, da so se kar prevračali. V takih trenutkih je še nastopila naša pehota in jih mnogo ujela.

Pa ne smeš misliti, da so Rusi držali roke križem. Kaj še! Tudi oni so nas obsipavali z granatami in šrapneli, vendar naše izgube niso bile velike. Ko sem prišel v ognjeni krst, mi je nekoliko tesno postalo pri srcu, pa s časoma sem se tako privadil, da se za šrapnel še zmenil nisem. Kolikokrat so eksplozirali šrapneli ravno nad menoj in škropili krog mene kakor toča! Pa hvala Bogu, nisem dobil nobene. Enkrat je padla granata ravno v naš zakop in vendar brez vsake škode. To Ti je življenje v takem slučaju. Pa človek dobi pri tem tako slabe živce, da se za nevarnost čisto nič ne zmeni. Zastran živeža pa je bilo nad vse izvršno. Vsega smo imeli v izobilju.

Kuhali smo kavo, juho, cvrli špeh, pekli meso in kruh da je bilo kaj! Navadno smo to delali po noči. Vina smo imeli vedno dovolj. Sploh v dvajsetih dneh nisem p. l. ne kapljice vode. Seveda smo morali tudi precej težav prestati; čez dan smo gazili blato, po noči pa je bil mraz, da je kar cvililo. Dne 24. februarja pa je padel novi sneg. Pa, hvala Bogu, mojemu zdravju ni nič škodovalo. Res čudno!

Nas pač Bog rad ima, čeravno ubijamo sovražnika. Sedaj ni nobene izjeme! Je pač vojska! Te srčno pozdravlja Tvoj zvesti prijatelj Andrej.

Sedem mesecev zdrav.

Franc Fekonja, topničar od Sv. Antona v Sl. gor., piše dne 7. marca svojim starišem in sestri:

Z bojišča Vas pozdravim s prelepim pozdravom „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ Zdrav sem, hvala Bogu, četudi sem že sedem mesecev na bojnem polju, kjer strašno kroglo švigajo nad mojo glavo. Ljubi moji! Jaz se ne morem dovolj zahvaliti Vsegamogočnemu in blaženi Devici Mariji in mojemu zvestemu angelju varihu, ki me tako dolgo varujejo nesrečne smrti. Bil sem že v veliki nevarnosti, granate so za mojim hrbtom padale, da se je kar zemlja po meni vtipavala in bi me lahko zasula. Dosti, dostikrat sem že molil na čast sladkemu imenu Jezus in Marija, da bi mi pomagala ob moji zadnji uri. Kadar so moji dobri prijatelji artileristi ležali mrtvi in ranjeni okoli mene, sem klical angelja variha na pomoč. Ranjene so odnesli proč in mrtve sem pokrižal zadnjikrat z tresočo roko in sem tudi natihoma molil za nje Očenaš in Češčeno Marijo. Žalostnim srcem sem se poslovil od njih. Ljubi oče, mati in sestra! Sedaj vidim, da so Vaše prošnje in molitve uslišane. Vsak dan opravi tukaj svoje molitve. Dostikrat si še zapojemo in zažvižgamo kako veselo. Ljubi moji, ne žalujte in ne jokajte za svojima sinovoma, ki se hrabro bojujejo z veseljem za dom in za cesarja.

S srčnim pozdravom ostanem Vaš sin in brat Franček.

V Galiciji ni papirja.

Alojzij Jenko, doma iz Dola pri Hrastniku, piše svojemu botru iz severnega bojišča:

Dragi boter! Iskreno se Vam zahvaljujem za pismo, ki ste mi ga poslali. Bilo mi je v veliko veselje. Oprostite, da Vam večkrat ne pišem. Dozdaj mi je namreč manjkalo papirja. Kupiti se pa ne more. Le za kruh se dobi še kakšna karta, pa še ta težko. Sedaj so mi ate poslali papirja in kart. Vprašate, kako se mi je godilo, odkar sem šel iz Maribora. Reči moram, da še ne preslabo. Vožnja je bila prijetna. Lakote mi še tudi ni bilo treba trpeti. Nekaj mraza pač. A človek se vsega privadi.

Stanujemo v podzemeljskih jamah. Izgledajo, kot jame za apno. Čez so položeni trami, nato veje in zemlja. Stanujemo še dosti dobro v njih. Je pač nekaj časa mokro, nekaj časa pa suho. Imamo se kaj dobro. Če je dovoljeno, kurimo, kuhamo kavo in tudi po malem prepevamo. Človek pozabi na vse in je vesel.

V ognjenem krstu sem bil koncem prosinca. Kako je to, mi ni mogoče popisati. Če mi Bog dopusti se srečno vrniti, bom že potem povedal. Pa upam, da bo Bog dal in ljuba Marija, da se še povrnem k svojim. Predlagate, naj se priporočam presv. Srcu Jezusovemu. To navado že imam od rane mladosti. Tudi sem obljubil 10 K za napravo novega altarja v čast presv. Srcu Jezusovemu na Dolu v naši župni cerkvi, katero bom dal takoj, ko pridem domov. Imam tudi precej znancev tukaj, kakor gospoda Jurko, h katerega stotnik sem pridelen, potem strica Petra Sovrov, Ivančevega iz Turja, Ačkunovega Valenta iz Hrastnika, Florjanovega Valenta in druge. Z gosp. Jurkom se lahko vsak dan malo pogovoriva, a z drugimi že nisem bil dalj časa nič skupaj.

Na bojišču se glasi slovenska pesem.

Narednik 17. pešpolka Josip Sturm, doma iz Slovenske Bistrice, piše:

Dragi brat! Naznanim Ti, da bomo zapustili gališko zemljo, Kam gremo, sam ne vem. Strašno je bilo tukaj. Bil sem mnogokrat v sovražnem ognju. Grozno so nas obsipavale svinčenke in veliko slabih uric sem prebil. Pomisli, s kakim navdušenjem je šlo vse v boj za pravico. Ko smo odšli iz Ljubljane, smo bili odeli v slovensko trobojnico. Nismo vedeli, kam gremo. Po celi slovenski domovini so nas pozdravljali, iz tisočih grl je donelo „Živijo!“, „Nazdar!“ in „Na svidenje!“. A vse je potihnilo, ko smo zapustili mlo slovensko domovino. Potem so se nam začele še le vzbujati misli, kam da pravzaprav gremo. Gotovo si je vsak mislil, da se ne vrne več, da ne bo videl nikdar več svoje. A On, ki je nad nami, nas še čuva. Veliko število prijateljev zapuščamo v hladni zemlji galški, ki so dali najdražje, kar je Bog podelil človeku na zemlji, svoje življenje, domovino na altar. Bojevali so se hrabro, bali se niso n. česar; a dasiravno jih je včasih nadlegoval želodec, so prebili vse, a nazadnje jim je prišla smrt. Osva krogla. Mnogo jih je bilo obdarovanih s svetinjo hrabrosti tu na bojišču med gromenjem topov, a žal, da jim je bila usoda nemila. Meni je še dozdaj, hvala Bogu, bila mila. Kakor včasih doma, tako si tudi tukaj med sovraž-

nim ognjem zapojemo kako slovensko pesem; a žal, da mnogo mojih najboljših prijateljev ni več. Nekaj je ranjenih, druge pa krije hladen grob. Ti nimaš ni ti pojma, kaj trpijo in žrtvujejo slovenski fantje in moške. Zdrav si, mislim, bolj kot si bil poprej. Če še ostanem pri življenju, Ti poročam več. Bog-Te živi in na veselo svidenje! Jožef, narednik.

Austrijsko-rusko bojišče.

Položaj v Karpatih.

V Karpatih smo napredovali že tako daleč, da so vsi prehodi na ogrski strani Karpatov popolnoma v naših rokah. Avstriji imajo v svoji trdni posesti tudi vse višine ob gorskih prelazih. Na desnem karpatskem krilu so prodrle naše čete že do vznožja Karpatov na galski strani. Karpati so torej sovražniku popolnoma zaprti in če hočejo Rusi našo bojno črto na kaki strani prebiti, morajo začeti čisto od spredaj. Izjema je sedaj le na enem delu bojišča v izhodnih Beskidin (ob Dukli) in v zahodnem delu gozdnatih Karpatov, kjer Rusi sicer niso v posesti prelazov, pač pa imajo zasedene tamošnje dohode na galski strani pred gorskimi grebeni. V dolgotrajnih in hudih borbah je bil sovražnik vržen čez karpatske višine, a se sedaj z obupnim naporom trudi, da bi našo armado, ki polagoma a vstrajno prodira, vrgel nazaj. A vsi dosedanjí ruski napadi, ki so bili izvršeni z veliko predrznostjo, niso bili v stanju, da bi naše uspehe zmanjšali. Ravno nasprotno: Kjer se pokaže, da je sovražnik radi izgubopolnih napadov oslabilen, tam navadno naše čete napadajo Ruse in jim iztrgajo postojanko za postojanko. V trimesečni zimski bitki v Karpatih je avstrijska armada vrgla močnega in hrabrega sovražnika čez 50 do 100 kilometrov široko in visoko srednje gorovje.

Neverjetne ruske izgube.

Avstro-ogrski častnik je pisal svojim sorodnikom v Monakovo o zadnjih bojih v Karpatih ter pravi o ruskih izgubah: Rusi so v karpatskih bojih izgubili neverjetno število vojaštva. Teh izgub ne bodo nikdar in nikomu pripoznali, kajti država in carska rodbina bi vsled punta izginili, ki bi ga vzdignilo ljudstvo, kadar bi izvedelo, kako se brezvestvo v velikanskih množicah žrtvujejo ljudje smrti na bojišču.

Za prelaz Dukla.

O dogodkih pri prelazu Dukla nimamo že več dni nobenih poročil. To je znamenje, da se tam zadnji čas nič važnega ni dogodilo, ali pa je sploh po prejšnjih ljutih bojih nastopilo kratko premirje. Severno od Dukle v ozemlju mesta Gorlice pa Rusi srdito a brez uspeha naskakujejo naše postojanke, ki so jim prišle že preveč proti izhodu, kjer ogrožajo Ruse tudi za hrbtom.

Za prelaz Lupkov.

V Karpatih je nastopila vremenska sprememba in živahni boji so se začeli zopet na celih karpatski fronti. Boji za prelaz Lupkow so se spremenili v velikansko in vročo bitko. Glavne točke bitke so doline Opor do Viszkova in nato čestokrat imenovana cesta Cisna-Baligrod. Ti boji ob Cisni-Baligrod so zelo nevarni za železniško črto Hyrow-Jaslo, ki se nahaja v ruskih rokah. Iz tega se more spoznati, čemu Rusi napenajo vse sile, da obdrže v rokah to ozemlje. Ravno tako so silni ruski napadi, ki so jih pričeli na cestah severno od Užoka. Po došli poročilih smo odbili vse ruske napade in naše čete imajo v posesti črto, ki so si jo osvojile z velikanskimi žrtvami.

Za prelaz Užok.

Ob užoškem prelazu so naše čete že daleč v Galiciji. Zato razvijajo Rusi ob prelazu Užok kljub silnemu snežnemu metežu in strahov tam mrazu živahno delavnost, ker si hočejo tudi za ceno največjih človeških žrtev zopet osvojiti umetno cesto, ki vodi v Turko (mesto na galski strani ob reki Stryj) in nadalje čez prelaz Užok. Postojanke naših čet so izborno utrjene in zato naše čete lahko odbijajo vedno se ponavljajoče ruske napade. Prehod proti Užoku je nepremagljiv. V bojih dne 14. t. m. so naše čete uničile do zadnjega moža dva ruska bataliona ter ujele 11 častnikov, 650 mož in 3 strojne puške.

Proti Stryju.

Budimpešta, 16. marca.

Iz Munkača na severnem Ogrskem se poroča: V ozemlju Stryja (izhodno od prelaza Užok) so pričeli Rusi v zadnjih dnevih velika ojačenja, s katerimi so napadli naše postojanke v dolini reke Opor (pri tok reke Stryj), kakor tudi naše postojanke na višinah, ki se nahajajo na tem ozemlju. Včeraj zjutraj dne 15. marca so napravili Rusi s svežimi četami zopet napad na naše postojanke in opoldne so jih začeli naskakovati, ker so bili mnenja, da so jih vsled obstreljevanja s topovi pripravili ugodne za naskok. Toda naskok Rusov se ni le popolnoma ponesrečil,

ampak naše čete so napravile protinapad ter razpršile Ruse na vse strani. Rusi so zbežali v gorovje.

Bitka pri Kolomeji.

Posebno pozornost vzbujajo zadnje dni dogodki na izhodnem krilu avstrijske karpatske armade, katera že več dni uspešno prodira iz prostora pri Kolomeji in Nadvorni proti ruskim postojankam pri Stanislavu. V nedeljo, dne 14. marca, so Rusi uprizorili srdite protinapade, ki pa so se jim ponesrečili. V ponedeljek, dne 15. t. m., je sovražnik z vsemi silami, ki jih je imel na razpolago, hotel predreti naše postojanke na višinah severno od Kolomeje (pri mestu Ottynija). Iz srditega ruskega napada je bilo razvidno, da hočejo Rusi za vsako ceno predreti našo bojno vrsto v smeri proti Kolomeji. A večkratni silni napadi, ki so bili izvršeni po velikih ruskih četah, so se pod ogromnimi ruskimi izgubami izjalovili. Naša artilerija in strojne puške so s svojim ognjem preprečile ruske načrte. Rusi so popoldne dne 15. marca še trikrat ponovili napade na našo bojno črto in sicer vsakokrat z velikimi ojačenimi četami, a vsi napadi so bili vedno krvavo odbiti. V teh bojih so se poseben odlikovali zopet naši bratje Hrvatji, Pešpolki št. 53 (zagrebški) je izvršil v bitki pri Kolomeji čudeže junaštva.

V Bukovini.

Budimpešta, 16. marca.

Listu „Az Est“ se poroča iz Černovic: Ker se je spremenilo vreme na bolje, so se zopet pričeli boji v Bukovini. Ti boji se sedaj za nas ugodno razvijajo. Rusi so napravili včeraj dne 15. marca brezuspešen napad na most pri Černovicah, ter so tamkaj večkrat ponovili svoje napade. Uničujoči ogenj naših topov je pa napade Rusov popolnoma odbil. Avstrijske čete so ujele Rusom nekaj topov. Izgube Rusov na mostu in vojnem gradivu so bile velike.

Boj za most čez reko Prut.

Budimpešta, 16. marca.

List „Magyar Hirlap“ javlja: Z Bukovini je vse prizadevanje Rusov, spraviti pod svojo oblast most čez reko Prut, brezuspešno. Rusi so bili povsod odbiti.

Przemysl.

Že od 9. novembra 1914 oblega v drugič ruska armada Przemysl. Hrabra trdnjavska posadka je torej že nad 4 mesece odrezana od celega sveta. Kljub temu pa brambovci, med katerimi je tudi lepo število Slovencev, niso izgubili poguma.

Trdnjava je z živili do dobra preskrbljena. Poročila, ki jih trosijo tuji, Avstriji sovražni listi v svet, da vlada v Przemyslu pomanjkanje živil, so neresnična. Trdnjavski poveljnik general Kusmanek skrbi v vsakem oziru, da bi se trdnjava mogla tako dolgo držati, dokler ne pride glavna avstrijska armada pred trdnjavo in jo reši. Poveljnik je poskrbel, da ima trdnjava dovolj živeža in tudi dovolj streliva. General Kusmanek je dal pred kratkim poklati večje število nerabnih konj, ker je primanjkovalo ovsa in s tem prihranil seno in slamo za konje, ki se neobhodno potrebujejo. Trdnjava še ima tudi več tisoč glav goveje živine. Iz govejih in konjskih kož izdelujejo v trdnjavski usnjarni usnje in podplate, katerih je močno primanjkovalo. Predmete, ki se rabijo pri izdelovanju usnja in podplatov, kakor tudi razne druge potrebščine za trdnjavo — celo živila — pravažajo zrakoplovci.

Posadka šteje, kakor poročajo listi, okrog 60.000 mož. Mestnega prebivalstva je ostalo v mestu do 15 tisoč; poleg teh pa je še v Przemyslu 1500 ujetih Rusov. Usoda trdnjave je na vsak način odvisna od tega, kako se bo končala velika bitka ob Karpatih. Najpa izpade vojna sreča tako ali tako, Avstrija bo lahko vedno ponosna na svojo hrabroprzemyslsko posadko, ki toliko časa vstraja, čeravno je od vseh strani trdno obkrojena od mogočne ruske armade.

Trdnjavska posadka je uprizorila večkrat uspešne izpade. Ti izpadi so se večinoma vršili v smeri proti jugozahodu, to je proti mestu Sanok. Izpade je vodil navadno podmaršal Tamassy, ki velja kot desna roka generala Kusmaneka. Ko je v prvi polovici meseca decembra avstrijska armada prodirala iz Ogrskega proti Limanovi v zahodni Galiciji in je bil o tem prodiranju obveščen tudi general Kusmanek, je przemyslska posadka napravila velik izpad, da prične čim več ruskih sil naše. Izpad je trajal 4 dni in je bil izvršen s tako silo, da so morali Rusi poslati večje število svojih čet od Limanove proti Przemyslu in tako oslabil svojo armado pri Limanovi. Tako se je naši armadi s pomočjo przemyslske posadke posrečilo, da je v bitki pri Limanovi premagala Ruse.

Posadka v Przemyslu pa si dovoli večkrat tudi malo veselje. Večkrat so Avstriji na poseben način potegnili Ruse. Tako je moštvo reke przemyslske utrdbje napravilo pred utrdbo poljsko železnico. Med tem, ko je prava avstrijska baterija v resnici streljala na sovražnika, se je druga — navidezna — zabavala na ta način, da je s pomočjo žice prepeljavala sem in tje navaden železniški voz, v katerem je stal gldljiv s slamo natlačen „baterijski poveljnik“. Rusi

so se silno jezili in hudovali, da avstrijski „častnik“ predrzno kréta na vozu in gleda skozi daljnogled. Na stotine ruskih krogel je letelo nanj, dokler ga ni ena dobro zadela in mu raztrgala hrbet.

Ob neki drugi priliki so se Avstriji zabavali in dražili Ruse na ta način, da so napravili velik umeten okostnjak in ga ponoči postavili v ospredje pred utrdbo. Kar naenkrat je začel dotični kraj obsevatí ruski žarkomet in naš okostnjak je grozeče dvigal roko proti Rusom. Roka na okostnjaku je namreč bila s pomočjo žice tako napravljena, da je jo bilo mogoče od daleč pregibati. Hudomušni avstrijski vojaki so tako več noči strašili Ruse.

Odkod dobiva Rusija nove čete?

Hamburg, 14. marca.

Rusija je izgubila v dosedanjih bojih velikansko število svojega najboljšega vojaštva. Vkljub temu še pa vedno pošilja nove čete na bojišče. Odkod dobiva Rusija nove čete, o tem piše vojaški izvedenec v listu „Hamburger Nachrichten“ sledeče: Po poročilu nemškega generalnega štaba se niso pojavile nove ruske čete le samo pri Prasnyšu, ampak tudi v Karpatih. Pri Prasnyšu so bili trije novi ruski armadni zbori, ki so začeli nenadoma napadati in tudi v Karpatih sta se pojavila dva nova ruska armadna zbora. Nastane torej vprašanje, odkod je vzela Rusija te nove čete, ko je imela v dosedanjih bojih tako velikanske izgube, da bi bile uničujoče za vsako armado kake druge države.

Rusija je namreč sedaj poklicala pod orožje razne narode v Aziji, ki so bili dosedaj prosti od vseh vojaških dolžnosti. Te množice pa stoje na zelo nizki stopnji izobrazbe. Le tako si je razlagati, da je mogla Rusija napadati v izhodni Prusiji pri Prasnyšu in v Bukovini. Upala je, kar je velikanske važnosti, spremeniti s temi ogromnimi množicami vsaj nekoliko na bolje svoj vojni položaj. Toda to pa pomenja končni popolni poraz ruske armade, kajti če Rusija ni mogla zmagovati takrat, ko je pošiljala v ogenj svoje najvoljše čete, tem manj more zmagati sedaj, ko pošilja na bojno črto v naglici skupaj zbornane, neizvežbane azijske narode. Rusi so dosegli s svojimi velikanskimi množicami večkrat nekaj delnih uspehov, kakor na primer pri Prasnyšu, toda vselej so se spremenili ti ruski uspehi pozneje v poraze, ker sta znali zavezanci Avstrija in Nemčija armade tako razvrstiti, da sta jih spravili v soglasje z novimi ruskimi ojačenji. Ruske velikanske množice vojaštva niso bile nikoli odločilne, kajti nemška armada prodira neprestano v rusko ozemlje in stoji sedaj popolnoma na ruskih tleh. Nove ruske čete so le dokaz velike zadrege, v kateri se nahaja Rusija v pravem pomenu besede, kajti ujet Rusi so pripovedovali, da je trajalo njihovo vojaško izvežbanje le samo 14 dni in da so oddali na strelskih vajah zavsem samo 6 strelcev. Iz tega se prav lahko sklepa, kakšne vrednosti so te nove ruske čete. Pri Rusih se tudi ne gre za to, postaviti na bojišče le dobro izvežbane čete, marveč da osupnijo svet s tem, češ, moč Rusije je neomahljiva. Tudi te nove ruske čete bo porazila avstrijska armada, kajti one so mnogo manj nevarne in tudi ne tako številne, kakor so bile ruske čete koj ob izbruhu vojne.

„Divja divizija“ velikega kneza Mihajla.

Angleški listi poročajo iz Petrograda: Kavkaški vojak, večidel prostovoljec, ki stoji pod poveljništvom velikega kneza Mihajla, so dobili ime „divje divizije“. V gorah rojeni in vzgojeni, so se izkazali ti vojak v Karpatih kot strahovito orožje. Ponoči odlože puške ter se priplazi kakor kače z bodalom med zobmi do sovražnih predstev in baterij ter izvrše svoje delo popolnoma na tiem. „Mi nismo vojaki z rokavicami“, pravijo, mi smo prišli, da se bojujemo proti sovražnikom carja in za carjeve sovražnike ne poznamo nobene milosti.“ Ko so prišli oddelki teh čet v Lvov in videli meščane na cestah, so vprašali začuden, zakaj se meščani ne bojujejo.

Italija.

Oblasti ne pustijo zadnji čas veliko pisati o Italiji. Za to se moramo omejiti le na poročilo o zasedanju italijanskega državnega zbora. Sprejela se je v njem postava glede na vojaško in gospodarsko obrambo Italije. V postavi se omejuje za slučaj vojske svoboda za zborovanja, svoboda časopisja ter osebna svoboda iz previdnosti pred vojno. Ministrski predsednik Salandra je ob tej priliki izjavil, da vlada vstraja na stališču, ki ga je razglasila že meseca decembra, namreč da ostane sicer mirna, a pripravljena na vse.

Srbska armada se nanovo zbira.

Sofija 13. marca.

Srbski list „Pravda“ poroča, da je ustavljen od nedelje dne 14. marca na zahtevo srbskega vrhovnega armadnega poveljstva ves osebni promet na vseh srbskih železnicah. Ni nobenega dvoma, da se srbska armada nanovo zbira.

Sicer se pa na srbskem bojišču ni nič posebnega dogodilo in še v najbližjem času ni pričakovati večjih dogodkov.

Premetena križarka.

Nemška pomožna križarka „Princ Eitel Friedrich“ se je pripeljala v new-yorško luko in izkrcala posadke dveh angleških parnikov, ene francoske ladje in ene ameriške jadralnice, katere je na morju potopila. Orižarka ostane dalje časa v luki, ker je treba opraviti več popravil. Rešene posadke potopljenih ladij pripovedujejo zanimive stvari, kako je znala nemška križarka premostiti sovražnike in jim uiti. Tako poroča nek Anglež sledeče: Večkrat je prišla nemška križarka na svojih vožnjah v zelo težavne položaje. Le kapitanova premetenost je premagala srečno vse ovire. Pred nekaterimi tedni se je nemška pomožna križarka „Princ Eitel Friedrich“ ko jo je zasledovala neka križarka, rešila s tem, da je bila na eni strani črno, na drugi pa belo pobarvana. „Princ Eitel Friedrich“ je bil zavozil v gosto meglo, tako, da ga je zasledovalec izgubil iz oči. Kmalu nato je zasledovalec našel na belo ladjo ter vprašal, ali niso videli mimo voziti črne ladje. Kapitan bele ladje je odgovoril, da je 18 milj proti zapadu vozila mimo neke črne ladje. Nato je križarka s polnim parom odplula po napačni sledi. „Princ Eitel Friedrich“ pa je bil rešen.

126 angleških trgovskih ladij uničenih.

„Frankfurter Zeitung“ poroča, da je od začetka vojne do 1. marca uničenih 126 angleških trgovskih ladij, ki so skupno obsegale 437.879 ton. 57 teh ladij je žrtev nemških bojnih ladij, 16 so jih potopili podmorski čolni, 11 pa pomožne križarke, 9 jih je zadelo na mine, 1 se je pa razbila. Pri ostalih ni navedeno, na kak način so bile uničene.

Nemška križarka „Dresden“ se potopila.

Berolin, 16. marca.

Angleška admiral teta javlja, da so trčile angleške križarke „Kent“, „Glasgow“ in „Orama“ v Tihem morju pri otoku Juan Fernandez na majhno nemško križarko „Dresden“. Po kratkem boju se je vrela na križarki „Dresden“ zaloga smodnika in križarka se je vsled eksplozije (razstrelbe) potopila. Morkvo potopljene križarke so baje rešile angleške križarke.

* * *

Kakor smo svoj čas poročali, se je vršila med angleškim in nemškim vojnim brodom pri Falklandskih otokih pomorska bitka, v kateri sta se potopili dve nemški križarki. „Dresden“ se je pa takrat posrečilo uiti. Otok Juan Fernandez se nahaja v Tihem morju in spada pod državo Čile.

Svedinje se uče streljati.

Ze pred vojno se je na Švedskem širila misel, da bi se ženske učile streljati. Švedska je po deželi redko naseljena in marsikatera poštna odpraviteljica in učiteljica kje na samotni je že doslej bila prisiljena naučiti se ravnati s strelnim orožjem, da bi se v slučaju potrebe vedela braniti. Tudi soproge posestnikov, najemnikov zemljišč, logarjev in pastorejv znajo skoraj vse rabiti revolver. Saj samotni domovi niso le izpostavljeni roparskim napadom, marveč se mnogokrat klatijo krog njih tudi volkovi, in kadar treba s sanmi na dolgo pot čez pogorja, je pač nujno potrebno, da zna tudi ženska z mirno roko pritisniti na petelina. Zato tedaj so v Stockholmu že pred vojno mislili osnovati žensko strelsko društvo, ki naj bi potem svojo organizacijo razširilo po celi deželi. A prišla je evropska vojna in stvar je dozdaj počivala. Sedaj je pa Švedska vlada iz ozirov na skrajno brambo domovine se sama zavzela za to, da se švedsko ženstvo nauči streljati. V to svrhu je vlada stockholmskemu ženskemu strelskemu društvu dala na razpolago potrebne prostore v neki artilerijski vojašnici ter razven tega puške in strelivo ter strelišče. 1.000 žena in deklet iz vseh stanov se že uči streljati in stvar se širi že tudi na deželo.

Rumunija zahteva od Rusije Besarabijo.

Bukarešta, 14. marca.

Odkar se je Rusija izjavila, da hoče gospodovati nad Carigradom in Dardanelami in odkar obstreljujejo angleško-francoske vojne ladje dardanelske urodbne, se je prej prijateljsko razmerje med Rumunijo in Rusijo precej spremenilo. Ost rumunskega časopisa je sedaj naperjena tudi proti Rusiji, kar je razvidno tudi iz prve številke dn. 14. marca na novo ustanovljenega rumunskega lista „Moldava“, ki je glasilo bivšega ministrskega predsednika Carpa. Omenjeni list piše: Javno mnenje Rumunije bo moralo priti do prepričanja, da se more doseči zedinjenje rumunske narodnosti le tedaj, če se začne z Besarabijo (ruska pokrajina ob Črnem morju s pretežno rumunskim prebivalstvom), katero hoče Rusija popolnoma porušiti. Zločin bi bil, če bi se ne mislilo na Rumunce odstraniti reke Prut le vsled tega, ker ne pride o njih nobenega glasu v Rumunijo. Dolžnost vsakega pravega Rumunca je, da se reši te pokrajine sramotnega ruskega tlačanstva. Mi bomo, tako končuje list, storili svojo dolžnost, naj pride, karkoli hoče.

Grčija in Carigrad.

Grško ljudstvo je mirno sprejelo vest, da je Venizelos odstopil. Nihče na Grškem ne mara vojske, posebno pa take ne, v kateri bi morala Grčija delati filako, koristi pa bi imeli drugi. Sedanja vlada razglašča v svojih listih, da Venizelos ni dobil nobenega točnega zagotovila glede Carigrada in Dardanel, ampak tolažilo se ga je le na splošno, da Rusija, Anglija in Francija pri sklepanju miru ne bodo pozabile na Grško. Taka obljuba pa je vendar nekoliko poceni in za to grški kralj ni hotel tirati svoje armade že drugič v boj.

Boji za Carigrad.

Zadnji čas ni poročil, da bi obstreljevalo francosko-angleško brodogojstvo Dardanele. Dokler ne bode vojaštva na suhem, ki bo postopalo vspešno z ladjami, je pomorski boj preveč drag, nevaren in zelo malo uspešen. Po zanesljivih podatkih je bilo med obstreljevanjem Dardanel sedem velikih bojnih ladij angleško-francoskega brodogojstva resno poškodovanih.

Po poročilu rimske „Tribune“ ima baje Francija že pripravljenih 110.000 mož, Anglija 40.000 mož, Rusija 200.000 mož za odločilen sunek proti Dardanelam in proti Carigradu na suhem. Te številke se zde na vseh straneh nekoliko previsoke. Ne glede na to pa bi svarili pred tem, da bi se to vest podcenjevalo. Priporočati bi bilo, da bi se računalo s tem, da bo trojni sporazum storil, kar mu je mogoče, da le spravi Turčijo v težko stisko. Seveda se lahko zanašamo tudi na to, da bo tudi Turčija storila vse, kar je v človeških močeh, da prepreči te nakane svojih smrtnih sovražnikov.

Kako dolgo se bo vojska.

Kodanj, 14. marca.

Listu „Neto al Tidende“ se poroča iz Petrograda: Japonski general Oba, katerega je poslala Japonska kot zastopnika japonske armade v glavni ruski vojni stan, se je izjavil v Petrogradu, da je dobil po petmesečnem bivanju na Poljskem in v Galiciji utis, da bo vojska trajala k večjemu šest mesecev. Pomladanska vojna podvzeta bodo odločilna.

Japonska proti Kitajski

Razmerje med Japonsko in Kitajsko postaja dan za dnevom bolj napeto. Kitajski predsednik Juansikaj je baje izjavil, da je pričakovati, da bo prišlo med obema državama do ostrih sporov, ker bo Kitajška na predzrne japonske zahteve odgovorila odklonilno. Japonci bi radi, da bi postala Kitajška popolna tlačanica Japonske, v gospodarskem, vojaškem in političnem oziru. Nekatera poročila pravijo, da se bo spor gotovo do 30. marca odločil. Japonci so vpoklicali zopet 4 nove letnike rezervnikov. Iz Tokija se poroča, da so Japonci že vkrcali 27.000 mož, katere bodo skušali izkrcati na kitajski zemlji. Tudi Kitajška zbira v obrežnih ozemljih močne vojaške čete. Severna Amerika se pripravlja in oborožuje.

Avstrija pri Vatikanu radi ruskih nasilstev.

Rim, 16. marca.

Avstro-ogrski poslanik je pri Vatikanu vložil ugovor proti ruskim nasilstvom v Galiciji, kjer so 4 škofi zaprti in so bili prebivalci nekaterih vasi prisiljeni, da so prestopili k pravoslavju.

Razne novice.

* Današnja številka „Slovenskega Gospodarja“ se je tiskala v 21.500 izvodih. Zmagovita armada naših čitateljev naj navduši vsakega Slovenca in Slovanca, ki še nima naročenega „Slov. Gospodarja“, da stopi v krog naših naročnikov. „Slov. Gospodar“ stane za četrt leta 1 K, za pol leta 2 K in za celo leto 4 K. Naslov: Upravišstvo „Slov. Gospodarja“, Maribor. — Stare naročnike, ki dolgujejo naročnino, prosimo, da isto kmalu poravnajo.

* Duhovniške spremembe. Č. g. Pavel Živortnik, kaplan pri St. Ilju v Slov. goricah, je prestavljen v St. Lenart v Slov. goricah; za kaplana v St. Ilju v Slov. goricah pride č. g. Vid Pavlič, kaplan pri Sv. Emi.

* Iz šolske službe. Stalni učitelj Ferdo Šentjura v Sromljah je imenovan za stalnega učitelja na deški ljudski šoli Celje-okolica; za učiteljico ročnih del na štirirazredni ljudski šoli v Narapljah je imenovana Hedviga Gabere, rojena Lešnik; v stalni pokoj sta stopila nadučitelj v Mozirju Franc Praprotnik in učitelj Franc Ferline v Šmarju pri Jelšah; iz službe sta odpuščena nadučitelj v St. Lenartu pri Veliki Nedelji Franc Megla in učitelj-voditelj na okolški šoli

li v Ptujju Franc Vabič; za nadučitelja v Grižah je imenovan Ludovik Černež, dosedaj stalni učitelj in šolski voditelj istotam. Deželni šolski svet je izrekel nadučitelju v Mozirju Francu Praprotniku ob priliki njegove stalne upokojitve za njegovo dolgoletno zaslužno delovanje na šolskem polju zahvalno priznanje. — V stalni pokoj je stopila stalna učiteljica na Planini Leopoldina Rauter.

* Zadrúžna Zveza v Ljubljani je imela dne 10. marca svoj občni zbor. Stajersko je zastopal predsednik stajerskega pododborja g. dr. Hohnjec. Zadrúžna Zveza ima včlanjenih 591 zadrug, od teh je na Stajerskem 119. Promet zveznih zadrug v letu 1914 je znašal K 79.544.415. Za predsednika Zadrúžne Zveze je bil zopet izvoljen dr. I. Krek. Stajersko zastopa v načelstvu dr. Josip Hohnjec, v odboru pa dr. Korosec. Iz poročil smo posneli, da naša zadrúžna gospodarska organizacija kljub kritičnim časom izbornu deluje.

* Deželni glavarji v Gorici. V soboto dne 13. t. m. so se sešli v Gorici ob laški meji deželni glavarji nekaterih dežel v skupno posvetovanje. Zbrali so se v goriški deželni hiši sedeči deželni glavarji: Faidutti (Gorica), grof Attems (Stajerska), dr. Šusteršič (Kranjska), Rizzi (Istra), baron Aichelburg-Labia (Koroška), Bhomberg (Predarška); po namestnikih so bili zastopani, ker so bili osebno zadržani, deželni glavarji Dalmacije, Tirolske in tržaški župan. Glavna točka posvetovanja je bila preskrba z živili. Vsi udeleženci brez izjeme so poudarjali, da od vlade določena porabna količina moke in žita na kmetih niti od dalek ne zadostuje. Obžalovaje se je dognalo, da je osrednja vlada postopala v tej zadevi, ne da bi se zmenila za samoupravne oblasti (deželne odbore, županstva) in gospodarske organizacije, ki vendar najbolj poznajo krajevne razmere. Vse vojaške bolnišnice in okrevališča bi naj oskrbovala vojna uprava, ki lahko na Ogrskem rekvirira živila, kolikor jih potrebuje. Tako je pujsko glavarstvo na Stajerskem rekviriralo za bolnišnice živila po celem okraju. Ponekod si okrajni glavarji v tem oziru ne znajo pomagati. Razpravljala so se še druga važna vprašanja, zlasti je skrb za letošnjo poljsko obdelavo zavzela široko mesto v posvetovanjih. Delavne moči, delovna živina, gnojila, semena itd., o vsem tem se je temeljito govorilo. Vlada se bo zaprosila, da pri prebiranju črnovojnikov iz leta 1873 do 1876 jemlje dalekosežne ozire na poljedelske črnovojnike. Vprežna živina se mora kmetom pustiti, da lahko obdelajo polje, zato se naj okrajnim glavarstvom naroči, da varujejo pri rekviriranju živine ruine poljedelske potrebe. Izvolila se je deputacija treh deželnih glavarjev (grof Attems, dr. Šusteršič in dr. Faidutti), ki imajo nalogo, se osebno pri osrednji vladi zastopati stališče goriškega sestanka.

* Žetveni komisarij. Č. kr. namestništvo je zopet kakor lani upostavilo žetvene komisarije, ki bi naj nadzirali poljedelsko delo in žetve. Imenovani so: potovarni učitelj Franc Goričan za okraj Celje, Šmarje, Laško in Konjice; živinorejski nadzornik Martin Jelovšek za Slov. Gradec, Gornji Grad in Vranksko; vinogradniški nadzornik Franc Matjašič za Ptuj in Brežice; kletarski nadzornik Rihard Petrovan za Maribor in St. Lenart. Za okraje Ljutomer in Gornja Radgona še žetveni komisar dosedaj ni določen.

* Modra galica. Kranjska kmetijska družba naznanja v „Kmetovalcu“, da še menda dobi modro galico.

* Štetje živine. Da se zamore natančno dognati koliko živine je na Stajerskem in kako je treba v bodoče urediti uporabo mesa v deželi, je č. k. namestništvo odredila štetje govede, telet, svinj, ovac, konj, kokoši in kuncev. Štetje se bo vršilo v bližnjih dneh in ga bodo vršili občinski uradi. Posestniki se prosijo, da grede županom in drugim možem, ki bodo od občine pooblašeni za štetje živine, na roko, da se delo olajša. Najbolje je, da se pri vsaki hiši napiše poln papirja, koliko živine in kakšne vrste poseduje dotični posestnik.

* Uporaba moke in žita. Iz kroga poslancev Slovenske Kmečke Zveze, ki so posredovali zaradi uporabe žita in moke na Dunaju, izvemo: Osrednja vlada še pretekli teden ni imela pregleda čez zaloge žita in moke v avstrijski državni polovici, ker so namestništva še komaj dne 15. marca izgotovila popise in sestavila popisne podatke. Le toliko se je zagotovo izvedelo, da se bo za prebivalstvo, ki živi od mesa, odločila manjša svota, kakor za prebivalstvo, ki se prehranja večinoma z moko. Vrhutega bodo dobile politične oblasti pravico, dovoljevati za okraje, kjer to zahtevajo razmere, za uporabo še večje količine žita in moke, kakor bo določeno v odredbi. Tudi odredba, ki sedaj izide, bo le začasna in se namerava še le v poznejšem času izdati stalna odredba. Zelo važno je, da bo v drugi odredbi kaznovana pravic a odvzeta sodiščem, ter prepuščena samo političnim oblastim. Turšice bo, kakor upajo merodajni krogi, dovolj dobiti iz Ogrske. Priprave za dobavo so vse gotove. Na omembo naših poslancev, zakaj se je dala dobava turšice dunajskemu veletrgovcu in večkratnemu milijonarju Fricu Mendelu in ne gospodarskim zadrugam, je zatrdil poljedelski minister, da Mendel ni žid in da gospodarskim osrednjim organizacijam ni mogel dobave izročiti, ker nimajo za to ne oseb ne priprav. Iz Ogrskega dobljeno turšico bo Fric Mendel dal v posebnih sušilnicah sušiti, z mleti in moka se bo po določeni ceni porazdelila po

Avstriji. Naši poslanci so opozorili poljedelskega ministra, da se pri porazdelitvi ne gleda samo na mesta, ampak tudi na one poljedelske kraje, kjer primanjkuje moke in žita.

*** Izdelovanje kruha pri zasebnih gospodinjstvih.** Trgovsko ministrstvo je dne 30. januarja t. l. prepovedalo, da se za izdelavo kruha ne sme uporabljati samo čista pšenična ali ržena moka, ampak se mora isti pridjati ječmenova, koruzna, ovsena in riževa moka ali krompirjevo testo. Pšenične ali ržene moke se sme vzeti le samo polovica. Če se n. pr. vzame 10 kg moke za eno peko, se sme vzeti samo 5 kg čiste pšenične ali ržene moke. Ostalo mora biti mešanica z ječmenovo, koruzno ali kako drugo moko. Sladkorja se sme pridjati k 10 kg moke samo ½ kg. Te odredbe ne veljajo samo za peke-obrtnike, ampak tudi za domača gospodinjstva. Gospodinjje se naj po nem uradnem navodlu ravnaajo, da ne bodo imele pozneje kakih neprilic. Vlada odredba namreč pravi, da imajo oblasti (samo oblast!) pravico, nadzirati tudi peko kruha v domačih gospodinjstvih. Izdelava kruha iz čiste koruzne, ječmenove ali ovsene moke je seveda dovoljena.

*** Ne toliko ovsal!** Kmet iz mariborske okolice nam piše: Mnogi posestniki hočejo letos večino svojih njiv obsejati z ovsom, ker pravijo, da nimajo dovolj delavskih moči za okopavanje koruze, krompirja itd. Opozorjamo kmečko ljudstvo, da je v prvi vrsti skrbeti za to, da dobimo za drugo leto čim več hrane za ljudi, oves pa je skoro izključna krma za živino. Sejajmo letos torej le toliko ovsal, kolikor ga je ravno potrebno za gospodarstvo, druge dele njiv pa obsejajmo že z jarim žitom. krompirjem, koruzo itd.

*** Deteljiska so prosta.** V zadnji številki „Slov. Gospodarja“ smo v članku „Odredbe za poljedelsko delo“ razložili vladno odredbo, da mora posestnik svoje neobdelane njive najpozneje do 15. aprila obdelati, sicer ima občina ali politična oblast pravico, da tiste kose njiv da sama obdelati, ali pa jih enostavno izroči komu drugemu v obdelavo in posetev. Poljedelski minister je sedaj odredil, da ta odločba ne zadeva deteljiska. Zemljišča, ki so obsejana z deteljo, se ne morejo prisilnim potom dati komu drugemu v obdelavo in posetev.

*** Paša v državnih gozdih.** Uradno se poroča: Prepoved o pitanju živine z žitom odteguje znaten del živilskemu živinu; ker se je omejilo klanje mlade živine in telet, se mora poskrbeti, da se razširi paša. Poljedelsko ministrstvo je zato naročilo vsem gozdarskim ravnateljem, kakor tudi ravnateljstvu grškega pravoslavne verskega zaklada, naj se le a 1915 dovoli paša na vseh primernih pašniških gozdov, ki so last države ali gozdnih zakladov, v kolikor bi paša bistveno ne škodovala gozdarstvu.

*** Šolski otroci naj pomagajo pri delu na polju.** Naučno ministrstvo je izdalo na deželne šolske svete odlok, v katerem priporoča, da bi se šolska mladež pridružila h kmetijskemu delu in sicer za dobo, dokler bo trajala vojna. Ministrstvo je ukazalo deželnim šolskim svetom, naj se želje kmečkega prebivalstva pravično upoštevajo in kolikor mogoče izpolnijo. Kjer razmere zahtevajo, se šolska mladež lahko popolnoma porabi za kmetijstvo, posebno pri spomladanskem poljskem delu, da se tako s pravočasno posetvijo zagotovi prehrana ljudstva. Okrajnim šolskim oblastvom je ministrstvo po dež. šol. svetih naročilo, naj se dragovoljno ozirajo na vse prošnje, zlasti na prošnje žetvenih komisij, oproste šolskega pouka šolarji in šolarice, ki se porabljajo pri kmetijskem delu, če so dotične prošnje utemeljene, in uporabo šoloobveznih otrok za kmetijsko delo smatrajo pri šolskih zamudah za opravičilo. Ministrstvo je pooblastilo deželne šolske svete, da smejo na posameznih šolah na deželi, v katere hodijo večinoma otroci kmečkih starišev, za vojni čas, kolikor je potrebno, omejit pouk in pa tudi, zlasti če zaprosijo žetvene komisije, ukazati, da se pred časom sklene šolsko leto. Posamezne šolarje in šolarice bodo okrajna šolska oblastva oproščevala od obiskane šole zaradi njih porabe za kmetijsko delo. Glede omejitve pouka na šolah šolskega okraja za vojni čas (n. pr. da se oproste šole starejši dečki ali starejše deklice, ki so že dosegli gotovo starost, n. pr. 10 let) ali glede predčasnega šolskega sklepa pa morajo posamezni krajni šolski sveti ali občine vložiti posebne prošnje na okrajne šolske svete. — Priporočamo našim krajnim šolskim svetom in županstvom, da vlagajo sedaj take prošnje in v istih navedejo, kako se naj pouk omeji, ali kedaj se naj šolsko leto sklene. Prošnje je treba primerno utemeljiti.

*** Naznanilo zaloge kož in usnja.** Dne 5. marca je izšel ministrski ukaz, po katerem se mora po 16. marca 1915 vsakih 14 dni politični oblasti (okrajnim glavarstvom) naznaniti zaloge kož in usnja. Dolžnost naznanila odpada, ako v zalogi ni več kakor 10 neustrojenih kož, 25 neustrojenih kožic, usnja in podnizov do 100 kg, urbarsa in drugega usnja 50 kg in črešlovine vsake vrste 100 kg.

*** Tržne cene v Graden.** Debeli voli 149 do 150 K, srednje debeli 130 do 136 K, suhi 120 do 128 K; debele krave 116 do 136 K, srednje debele 96 do 114 K, suhe 74 do 94 K; biki 124 do 144 K, mlada živina 120 do 146 K; teleta 180 do 200 K, izjemoma 207 K do 210 K; mlade svinje 236 do 240 K, debele svinje 240 do 250 K, srednje debele 238 do 240 K, mesne svinje 230 do 234 K; ovce 120 do 130 K. (Pri goveji živini veljajo cene za 100 kg žive teže, pri teletih, svinjah in ovcah za 100 kg mrve teže.) Seno 100 kg: sladko

9.50 do 10.50 K, kislo 8.50 do 9.50 K, slama 8 do 9 K; pšenična 41.00, rž 33.50 ječmen 30.80, koruza 25.50, proso 27 K, oves 27.30 K, ajda 70 K, izoi 68 do 85 K, grašica 11.20 do 11.40 K, leča 16.20 K, proseno pšeno 60 do 80 K, pšenični zdrob 80 K, koruzni zdrob 56 do 60 K, ajdova moka 80 do 108 K, koruzna moka 48 do 58 K, ržena moka 56 K, pšenična moka štev. 0 76 do 86 K, štev. 4 68 do 76 K, štev. 6 (črna) 56 do 60 K (100 kg). Jajce komad 10 do 14 v, krompir 14 do 18 v 1 kg, miko 28 do 30 v 1 liter. — Cene goveji živini se na vseh sejnih zelo dvigajo.

*** G. Januš Golec** je z bojišča 5. marca poslal g. prof. dr. Hohnjeu tole dopisnico: „Poslal sem skozi naš kader v Ljubljani na Vas nekaj za podlistek v naše liste. Objavite, kjer Vam drago! Pisal sem v streiskem jarku, kjer že bivam 8 dni pri groznem snegu, mrazu in vetru, ki piha do kosti. Druga zima je huša od prve, ker je padlo več snega in so bili silni zameti. A hvala Bogu smo si izkopali prav dobre postojanke; jesti in piti dovolj, tudi humorja in kramljanja nam ne manjka. Sreča, da nimajo Rusi nam v s a v s male artilerije in nas le prav malo obstreljujejo. Tako lepih postojank že dolgo nismo imeli kot so sedanje. Z Rusi si lahko voščimo „Dobro jutro“ in „Lahko noč“, tako blizu smo. Moj polk se je parkrat prav hrabro držal in dosegel lepe uspehe. Marko Krajnc je prišel k 87. pešpolku in se drži daleč zadaj. — Srdno pozdravljam vse! Januš.“

*** Odlikovanci 47. pešpolka.** Srebrno kolajno za hrabrost II. razreda so dobili: četovodja Jožef Kokol in Franc Pavčnik, korborali: Franc Cokelj, Rudolf Gračner, Jožef Malgaj in Alojzij Semenik, frajariji: Martin Hrašovec, Mihal Kosinec, Martin Kuder, Fr. Rojko, Jakob Speglič, Jožef Srekl, Franc Valentič, Jožef Weingerl in Franc Zadeč, pešci: Franc Beziak, Anton Hohkraut, Franc Hronsky, Franc Hropl, Ivan Jabornik, Ivan Josinek, Ivan Klemenčič, Ivan Kos, Valentin Kuhar, Ivan Lubej, Ernest Pajk, Ivan Šetine, Franc Sorene, I. Tomšek in Anton Vtrant ter stotniška trobentača Franc Foit in Karl Kranje. Vsi odlikovanci pripadajo 47. pešpolku.

*** Načelnik ormoškega „Orla“ odlikovan.** Nekdanji načelnik „Orla“ v Ormožu, posestnik Ivan Ivanuša ml., na Humu, ki se bojuje kot rezervni četovodja 87. pešpolka v Karpatih, si je s svojo hrabrostjo in leustrase ostjo pred sovražnikom priboril srebrno zasluzno kolajno II. razreda in bil vrhutega povišan za narednika. Slava s ovenskim junakom!

*** Junaški bratje.** Topničar-podčastnik Alojzij Zelenko, doma iz Veržaja, se je začetkom vojske bojeval na južnem bojišču. Dne 9. septembra je bil ranjen v trebuh. Ležal je do dne 26. oktobra v bolnišnici. Dne 27. oktobra je zopet odpotoval nazaj k svoji četi. Zaslužil si je tam srebrno hrabrostno kolajno II. vrste. Dne 20. januarja pa je odšel na severno bojišče. Kjer je z izrednim junaškim činom rešil več avstrijskih topov in je ostal, ko so že vsi popadali, sam pri topovih, jih sprožil proti Rusom, dokler ni prišla pomoč. Sam brigadir mu je stisnil roko v zahvalo, ga bogato obdaril in mu še obljubil zlato kolajno. Tako se vojskujejo domovini in cesarju zvesto udani Slovenci! — Brat Martin je služil kot okrajni tajnik v Poli. Tudi on je bil od samega nadvojvoda Leopolda Salvatorja odlikovan z zasluzno kolajno. Tretji brat pa služi kot narednik pri topničarjih v trdnjavi Przemysl in je izvršil še tudi več junaških činov. Slava slovenski hrabrosti!

*** Na koleri umrl** je medicincec Franc Dečko, rodom Središčan. Bil je v najhujših bojih na severnem bojišču. Meseca svedana je bil ranjen; prepeljal so ga v bolnišnico v Nitro na Ogrskem; tam je pa dobil koleru, vsled katere je umrl mladi junak. Slava njegovemu spominu!

*** Mrtvi se oglašajo.** Od Velike Nedelje se nam piše: O Francu Toplak iz Vžane, ki je služil pri c. kr. pešpolku št. 87, „stotnija, vojno-poštni urad 73, se je govorilo, da je našel v Galiciji smrt. Njegovi tovariši so pripovedovali, da ga je dne 26. avgusta ruska granata na kosce raztrgala. Dne 16. avgusta je pisal prvi in zadnjičkrat iz Galicije domov. Dne 9. marca t. l. pa piše zgoraj omenjeni svoji ženi: „Ljuba Mica! Naznanim Ti, da sem v ruskem ujetništvu že od meseca avgusta 1914 in da mi dobro gre. Imamo precej mrzlo na Ruskem. Nekaj časa sem bil skupaj z Hrščem in Bernikom, obadva od Velike Nedelje doma. Zdaj pa ne vem, kje da sta. Ljuba že a! Ostanj mi zdrava! Upam, da se še vidimo na tem svetu. Vas vse najprijazneje pozdravlja Vaš nepozabni nekdanji Franc Toplak.“

*** Ujetniki v Rusiji.** „Kurier Litevski“ poroča iz Vologde v Vzhodni Rusiji, da se je za tamkaj nastanjene ujetnike pobrigalo katoliško pomožno društvo; v Vjaki v Uralu se je tudi ustanovilo pomožno društvo, ki hoče ujetnikom olajšati njihovo usodo. V Orenburgu na sibirski meji je stanje ujetnikov zelo žalostno. Mraza je tam okrog 35 stopinj Celzija.

*** „Nazaj hodi.“** V Furlanji se je to zgodilo. Mož je šel na bojišče in dolgo časa ni bilo nobenega glasu o njem. Slednjič je prišel glas, da ubogo kmečko ženo strašen glas, da je mož padel... Žalovala je in verjela, da počiva on v krvavi zemlji v Galiciji. Mašo so brali za ním, v domači hiši so jokali in tugovali. Čas teče... Neko noč potrkala nekdo na okno. Kdo je? Ker le trka, gre prestrašena žena k oknu, oglosi se mož, prav njegov glas je. Prestraši se žena in začne kričati: „Pusti me! Pusti me! Sme že bral mašo za teboj, — zaprla je okno in se v solzah

topla vso noč. Pri županu ga tudi niso hoteli poznati, češ, da tisti s takim imenom je mrtev... Drugi dan seveda je bilo veselje, ker je on vstal od smrti. To v tolažbo onim, ki še vedno čakajo poročil o svojih dragih, doslej pogrešanih.

*** Praznoverstvo.** Zadnji čas krožijo vojne dopisnice, na katerih je prilepljena znamka z besedilom: „Nemoj se bojimo Boga, sicer pa nikogar na svetu!“ Na dopisnicah se pravi, naj se tako besedilo piše vsak dan zaporedoma devetkrat na različne osebe in sicer brez podpisa, a prilepiti se mora na dopisnico označena znamka. Razpošiljatelji teh dopisnic pravijo, da ima vsak, ki to stori, pričakovati veliko veselje, kdor pa tega ne stori, ne bo imel nikake sreče. Nemški listi svarijo svoje ljudstvo pred tako neumnim praznoverstvom.

*** Črnovojniki letnikov 1892, 1893 in 1894** so vpoklicani samo za čas vojne. Domobranksko ministrstvo je odredilo, da bodo črnovojniki, rojeni v letih 1892, 1893 in 1894, ki so bili vpoklicani pod orožje, podvrženi vojaški službi samo za čas vojske. Ko bo vojska končana, bodo poslani domov.

*** Maribor.** Črnovojniki Egidij Zupan od 26. domobranskega pešpolka si je dne 15. marca z britvijo prerezal vrat in bil takoj mrtev. Vzrok samoumora je neznan.

*** Maribor.** V soboto, dne 13. t. m., opoldne, je vojak v mestu Maribor v Gosposki ulici do magdalenske strani novega dravskega mosta zgubil čez 58 K. Kdor jih je našel, naj jih prinese v naše uredništvo in dobi za poštenost svoje plačilo.

*** Maribor.** Umrl je 56 letni mesarski pomočnik in živinski prekupec Franc Fluher.

*** Slivnica pri Mariboru.** Dne 15. sušca t. l. zjutraj je umrl tukaj mnogoletni župan, član krajnega šolskega sveta in veleposestnik Janez Komauer po dolgi bolezni v 73. letu starosti. Pogreb tega pri vseh strankah priljubljenega, zaslužnega in spoštovanega moža se je vršil v sredo dne 17. t. m. popoldne.

*** St. Ilj v Slov. gor.** Posestnik Karl Kraner v Selici od avgusta ni dal nobenega glasu od sebe. Njegovi vojni tovariši, ki so se vojevali ob njegovi strani pri Przemyslanju in Grodeku, so pripovedovali, da je padel. Kranerjeva žena je bila vsa obupana, ko ni bilo od nikoder ne duha ne sluha o njenem možu. Pred kratkim pa je dobila iz Berešufke v Sibiriji pismo od svojega moža, v katerem ji piše, da še živi. Pismo je rabilo cele tri mesece, predno je došlo v St. Ilj. Kraner poroča, da se je vozil celih 30 dni po železnici, predno je došel v Berešufko. — Oglašil se je tudi posestniški sin Ignacij Masera, ki je ujet v kazanski guberniji na Ruskem. Njegov brat Franc Masera pa je bil radi hrabrosti odlikovan s srebrno kolajno.

*** Sv. Ana na Krembergu.** V torek dne 9. marca so zvonovi naše farne cerkve naznanjali, da je umrla Ivana Žizek, rojena Rotman. Rajna je bila zvesta žena in skrbna gospodinja ter dobra mati svojih otrok. Boledala je že več let. Zapustila je 4 nedorasle otroke, žalostnega moža, dva brata in eno sestro. Bila je, kakor tudi njen mož, vsem revežem velika dobrotnica. Pogreb se je vršil dne 11. marca predpoldne v spremstvu sosedov, sorodnikov, prijateljev in dveh gg. duhovnikov. Ljubi Bog daj blagi mamici večni mir in pokoj!

*** Sv. Jurij ob Ščavnici.** V ponedeljek, dne 1. t. m. smo spremili k večnemu počitku truplo Jakoba Cimermana, mladeniča v 20. letu. Rajni je bil priden in vzgleden mladenič in naročnik „Slovenskega Gospodarja.“ Mlado življenje je umorila jetika. Pevski zbor mu je zapel mlo nagrobno. Dragi tovariš, spavaj sladko, dokler se enkrat ne snidemo tam nad zvezdami!

*** Kapela pri Radgoni.** Dopolnjeva je poročilo o izdelanih predmetih za naše vojake v vojni v „Slov. Gosp.“ št. 9 je se dostaviti, da so deklice najvišjih dveh razredov tudi izdelale 22 parov toplih zimskih nogavic, ki so se bile 11. januarja vpsale na „Rudeč križ“ v Graden, kateri je na prošnjo šolskega sveta brezplačno prepustil potrebno množino volne.

*** Sv. Križ pri Ljutomeru.** Trije junaki. Od naših vojakov so dosedaj bili trije odlikovani. Na severnem bojišču je bil odlikovan deseterik 26. črnovojnškega pešpolka Jožef Novak iz Iljaševca. Prejel je srebrno kolajno I. razreda. Dotičnik je hučo ranjen in je sedaj v bolnišnici na Šlezijem. Druga dva junaka sta Franc Karba in Ivan Hanžekovič iz Ključarovec. S svojo hrabrostjo sta si zaslužila odlikovanja na južnem bojišču. Franc Karba je dobil srebrno kolajno II. razreda. Ivan Hanžekovič, narednik 87. pešpolka, pa je dobil zlato kolajno I. razreda in sicer dne 22. februarja. Ivan Hanžekovič, ki je pred vojsko bil leto dni v Skadru v Albaniji, opisuje v pismu do svojih starišev svoje odlikovanje tako-le: Dan 22. februarja je bil najšrečnejši in najčastnejši dan mojega življenja. Dobil sem namreč zlato kolajno I. vrste, ki je vredna do 160 K in vleče vsak mesec do smrti 30 K! Slavnost odlikovanja se je vršila tako-le: Bataljon se je postavil v štirikot. Od štirih mož, ki so bili odlikovani, ležita dva v bolnišnici. Mi dva s tovarišem, ki je imel tudi odlikovanje biti, sta stala v sredi štirikotja vojakov. Sedaj prihaja naš bataljonski poveljnik v spremstvu vseh častnikov. Poveljnik je imel najpoprej nagovor celemu bataljonu, potem še nama. Ko je bil gotov, je stopil s konja, njegov pribočnik mu je prinesel škatljico s kolajnama. Gospod poveljnik prinese kolajno naprej meni, potem še mojemu tovarišu, ter je podal vsakemu roko, isto so potem tudi storili

vsi častniki. Godba je zaigrala cesarsko pesem. Ko je godba nehala, smo zagromeli gromoviti trikratni „huraj“. Drugi dan sem bil poklican k bataljonskemu raportu in tam sem dobil za mojo hrabrost še 100 K. Teh 100 K pa je hvaležni sin poslal svojim ljubim starišem, kar je za njega še posebno lepo in častno. Vsi križevski župljani se veselimo odlikovanja naših hrabrih vojakov, ter jim k zasluženemu odlikovanju iz srca častitamo!

* **Ljutomer.** Trgovca g. Alojzija Vrščić prodaja „Slovenskega Gospodarja.“ Na teden ga proda po 350 iztisov. Kdor nima „Slovenskega Gospodarja“ sam naročenega, si ga lahko pri njem kupi.

* **Ljutomer.** Odlikovan je bil na južnem bojišču za več junaških činov s srebrno kolajno II. razreda četovodja Alojza Dunaja, doma iz Cezančevca. Torej imamo v naši župniji že pet odlikovancev.

* **Ljutomer.** Umrl je krojač g. Jožef Jelovšek. Pokojnik je bil zaveden Slovenec ter znan tudi kot izborni gledališki igralec na našem odru, svoje dni pa tudi v Ljubljani pri rokodelskem društvu. Naj v miru počiva!

* **Središče.** „Sveža vojska“, veseli se! Novi prostovoljci in prostovoljke se ti priglašajo iz Središča. V nedeljo 14. t. m. smo imeli lepo obiskano ustanovni shod. Govoril: žrtve alkohola, ničevi ugovori in abstinenci segli so vsrca poslušalcev in ti privabili 57 novih ljubiteljev, 19 abstinenc in 38 zmernikov. „Mladi junaki“ štejejo na tukašnji soli 64 malih abstinenc in abstenic. Četa mlada! Ne vstraši se te! žavnega začetka! Vstrajaj, kakor si začela, ker boš se za vzdržnosti načela sveta!

* **Sv. Lovrenc v Slov. gor.** Iz naše župnije je odšlo na bojišče okoli 500 mladeničev in mož. Večje število od teh je že dalo življenje za domovino, nekateri pa so ujeti v druzi Rusiji. Skrbeli bomo, da postrežemo z natančnejšimi podatki.

* **Vurberg pri Ptuj.** Družina Kolarič je dobila s severnega bojišča poročilo, da je tam dne 10. febr. nenadoma umrl neki Franc Kolarič. Ker je na Vurbergu več Kolaričev, a ni nobene rodbine, ki bi imela kakšnega Franca Kolariča na bojišču, se gre gotovo tovo za Kolariča, ki je sicer pristojen na Vurberg, a je kje drugod prebival. Poročilo je poslal z bojišča Štefan Čelofiga, korporal pri zdravniškem oddelku domobranskega pešpolka št. 3. — Oskrbništvo hiralnice poljskih beguncev v vurberškem gradu nam naznanja, da je tam pegasti legar ponehal.

* **Marenberg.** Na običnem zboru Dekliške Zveze dne 7. sušca pri Sv. Janezu nad Marenbergom se je izvolil sledeči odbor: predsednica Kolar Terezija, podpredsednica Vrtič Justina, tajnica Arih Marija, blagajnica Kolar Marija.

* **Mislinja.** Na severnem bojišču je padel delavec Jakob Križevnik. Bil je eden najmočnejših mož naše okolice. Zapustil je ženo in sinčka. Naj mu bo tuja zemlja lahka!

* **Konjice.** P. n. članom Katoliškega političnega društva v Konjicah se od načelstva uljudno naznanja, da se vsakoletni občni zbor na Jožefovo, dne 19. marca, radi vojske preloži na poznejši in ugodnejši čas.

* **Dramlje.** Lepa vrsta prijateljev je na dan 40 mučencev dne 10. marca t. l. spremljala k večnemu počitku blagoga krčmarja Jakl-na. V mladosti je bil stražnik na dunajskem cesarskem dvoru ter spreten mesar in kuhar. Pred dvema letoma mu je edini sin na Dunaju naglo umrl. N. p. v m. — Nekoliko vemo, deloma pa slutimo, da je že 12 naših vojakov na vojski umrlo. Šest jih je ujetih.

* **Celje.** V soboto dne 6. marca smo spremili k zadnjemu počitku vrlega 30 letnega mladeniča Jakoba Caf. Rajni je bil ud bralnega društva pri sv. Rupertu v Slov. gor. Zadnji dve leti je izvrševal službo kot vrtnar v Giselah-bolnišnici v Celju. Bil je priljubljen pri celih bolniškem predstojništvu. Naj mu bo zemlja lahka!

* **Iz celjskega okraja.** Prijatelj lista nam piše: Merico moke so nam določili. Upamo, da bodo množino, ki je bila prvotno določena, povečali. Za poduk, kako in kam se naj prošnje delajo v zadevi zapore žita in moke se uredništvu zahvaljujemo. — Čudno pa je, da se šnopsarske beznice ne zapro. Koliko delavcev nam šnops pokvari! Koliko družin stori nesrečnih! Prosim nujno še za prepoved šnopsa. Dobro bi bilo, ako bi se nadzorovale policijske ure pri gostilnah.

* **Zapisega vojakov v Žalcu.** V četrtek, dne 11. m. se je vršila v župnijski cerkvi v Žalcu slovesna zapisega v zadnjem času vpoklicanih črnovojnikov. Ob 7. uri predpoldne so preč. g. kaplan Fran Schreiner vpričo poveljujočih gg. častnikov, nad 800 mož broječega vojaštva in mnogoštevilnega odličnega občinstva služili sv. mašo, s katero so združili tudi molitev za cesarja. Po sv. maši so stopili na prižnico in so vojake s prisrčnim, globoko premišljenim nagovorom o svetosti prisege, o trdnem zaupanju na božjo pomoč pripravili na slovesni trenutek prisege. Po jednatem nagovoru v obeh deželnih jezikih je mostvo slovesno priseglo zvestobo presvetlemu cesarju. — Še veličastnejša slavnost se je vršila istotam dne 17. februarja, ko je po stem načinu in sporedu priseglo 1300 mož.

* **Rečica ob Savinji.** Na Marijin praznik, dne 25. t. m., popoldne po večernicah, zboruje naša posojilnica in konsumno društvo pri Čuješu. Slišali bomo, kako sta napredovala ta dva naša gospodarska zavoda v preteklem letu, prišel bo pa tudi med nas

nadrevizor Vladimir Pušenjak, da govori o raznih v sedanjem času važnih gospodarskih vprašanjih. Pričeto naj može kakor tudi žene k zborovanju!

* **Solčava.** V Solčavi so stariši, ki imajo po več sinov v vojski in sicer: Helena Štifter, p. d. stara Bejšca, ima štiri sinove pri vojaki; France je na bojišču v Galiciji, Peter, korporal, je bil na južnem bojišču močno ranjen, prepeljali so ga v bolnišnico v Inomost; pozneje je prišel se domov zdraviti in ko je čisto okreval, je šel zopet na bojišče. Gospodarja Jožeta so pa pozneje vzeli k vojakom. Moral je ženo in otroke zapustiti. Tuji Lovre je bil odrajan kot črnovojnik. Najboljše moči so šle se za našega presvetlega cesarja in našo domovino borit. Bog daj, da bi že bila v k. l. t. m. česu zmaga na naši strani! Janez Plesnik v Logarski dolini ima štiri sinove na bojišču: Franca, Karla, Toneta in Lojzeta. Kreпки korenjaki so naši fantje, ki so srkali sveži zrak Solčavskih planin!

* **Dol pri Hrasniku.** Na ponedeljek pred pepelico je bila ob veliki udeležbi procesija k Sv. Juriju nad Hrasnikom, kjer je bila pridiga in sv. maša, da bi Vsemogočnemu, če je njegova volja, odtegnil od nas šibo voške ter nam poslal zaželeni mir.

* **Artiče.** V nedeljo, dne 21. t. m., popoldne po večernicah, se vrši občni zbor naše posojilnice, pri katerem bo predaval nadrevizor Vladimir Pušenjak o raznih za sedanji čas, zlasti za kmečki stan važnih gospodarskih vprašanjih. Gospodarji in gospodinje, fantje in dekleta, pridite!

* **Kozje.** V trgovini g. Druškoviča v Kozjem se prodaja „Slovenski Gospodar.“

* **Potres.** V torek, dne 16. marca, po noči krog 11. ure se je čutil po vsem Spodnjem Štajerskem precej močan potres. Potres so čutili tudi na Kranjskem, Hrvaškem in Primorskem. Posebno močni sunki so bili v ozemlju Savinje in Save.

* **Potres.** Iz Žalca: Po noči od 15. na 16. marca se je čutil v Žalcu ob 11. uri precejšnji potresni sunk; ob pol dveh zjutraj se je sunk nekoliko slabše ponovil. Škode ni dosejal nobene.

* **Prevorje.** V ponedeljek, dne 15. sušca, zvečer ob 10. uri 50 minut, čutil se je v dveh suških zaporedoma precej močan potres v smeri od severne strani.

* **Dramlje.** Močen potres nas je zbudil dne 15. marca 2 minuti po 11. uri.

* **Pogrešajo se:** Janez Port, infanterist pešpolka št. 27, vojna stotinja št. 13, 73, se pogreša že od sredine mesca avgusta; Franc Port, pešec, domobranski pešpolk št. 26, 2. bataljon, vojna stotinja št. 5, vojna pošta št. 48. Odgovor se prosi na: Gregor Port, Lepa njiva, pošta Mozirje. — Jakob Pulko, pešpolk št. 47, 7. stotinja. Odgovor se prosi na: P. Pulko, Spodnja Korena pri Sv. Barbari nize Maribora. — Fr. Zmazek, pri poljskem lovskem bataljonu št. 7, 1. stotinja, vojna pošta št. 73. Odgovor se prosi na Julijano Zmazek, posestnica, Radoslavci št. 53, pošta Mala Nedelja. — Janez Friedrich, domobranski pešpolk št. 26, 1. bataljon, 3. stotinja. — Franc Kelo, pešpolk št. 87, 5. stotinja, vojna pošta št. 73. Odgovor se prosi na njegovo ženo Marijo Kelo, Gradšče št. 171, Sv. Barbara v Halozah pri Ptuj. — Fran Majcen, pešpolk št. 47, 10. stotinja. Če kdo kaj ve o njegovi usodi, naj sporoči njegovi ženi Amaliji Majceni, posestnici v Zitencih, pošta Sv. Jurij v Slov. gor. — Ivan Cvetko, lovski bataljon št. 7, 1. stotinja, vojna pošta št. 73. Odgovor na njegovo ženo Mico Cvetko, Globoko pri Brežicah.

* **Ptuj.** Kmetijsko bralno društvo v Krčevini pri Ptujima na Marijin praznik, dne 25. sušca, popoldne po večernicah, v bralni sobi svoj redni občni zbor z navadnim dnevnim redom. Pridite vsi člani in pripeljite nam še tudi novih.

Zadnja poročila došla v četrtek dne 18. marca.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 17. marca.

Avstrijski generalni štab uradno razglasa: Na Rusko-Poljskem in v zahodni Galiciji so naše čete odbile včeraj (16. marca) več posameznih ruskih napadov.

Na karpatski bojni črti nobenih posebnih dogodkov. V okolici prelaza Vyskov so skušali sovražni oddelki s ponovnimi napadi po noči dobiti zopet nazaj postojanke, ki so jim jih naše čete odvzele. Napadi so se popolnoma ponesrečili.

Na južni strani Dnjestra se na nekaterih mestih boji nadaljujejo. Položaj se ni spremenil. Napad sovražne infanterije na južni breg reke Prut na izhodni strani Černovic je bil po našem ognju kmalu odbit.

Radko Dimitijev feldmaršal.

Geneva, 17. marca.

Ruski car je imenoval poveljnika III. ruske armije in bivšega bolgarskega generala Radka Dimitrieva za feldmaršala.

Podmorski čoln 29.

Nemški podmorski čoln št. 29 je potopil na en dan 4 angleške ladje. Poveljnik čolna je kapitan Weddingen, ki je že lanskega leta potopil s čolnom št. 9 tri angleške ladje.

Nemiri v Mexiki.

V Mexiki se različni ustaški vodje med seboj vojskujejo. Varnosti ni prav nobene. Dežela grozno trpi vsled neprestanih ustaj.

Loterijske številke.

Trst, dne 10. marca: 58 7 32 26 16.
Dunaj, dne 13. marca: 6 34 7 68 4.

Listnica uredništva.

Sv. Lovrenc v Slov. gor., Solčava, Prihova: Bomo porabili ob priliki. — Pisma z bojišč, ki danes niso prišla na vrsto, objavimo prihodnjič, ali pa jih odstopimo „Strazi.“ — Prihova pri Mozirju: Po našem mnenju bi tak dopis malo pomagal, pač pa bi lahko vzbudil novo sovraštvo. Če bi ga v celoti objavili, bi ga oblast gotovo zaplenila. Poročajte raje kaj drugega. Pozdravljeni! — Maribor: Pri najboljši volji Vaše novice o surovosti, ki se je dogodila na kolodvoru, ne moremo objaviti, ker bi bili zaplenjeni.

Iščem 181

gostilno

v najem ali na račun v Mariboru. Naslov: Pristovnik, Gaberje št. 104 pri Celju.

Kupim malo hišo

v Hočah ali v Petrovčah pri Celju z dvema sobama, majhnim gospodarskim poslopjem, kletjo, vrtem in vodnjakom — vse mora biti v dobrem stanu. Cena ne čez 4300 K. Ponudbe do 28. marca na upravnishv „Slov. Gospodarja.“ 190

Želim pridno, pošteno in zdravo, šole prosto

sirotico

za svojo vzeti. Sem posestnik. Naslov: „Hribolazec“, Hoče. 183.

Išče se 186

mizarski učenec.

Vstopi lahko takoj pri Nikolaju Benkič, Krčovina 140, Maribor.

Odda se pohištvo

iz mehkega lesa, „mahagoni“ barvano, za spalno sobo. Cena 150 kron. Krčovina št. 140 pri Mariboru, oljnata tovarna. 187

Išče se pridna, zvesta, zelo snažna

dekla

k rodbini brez otrok. Naslov v upravnishvu pod „Dekla.“ 185

Želim vzeti

zemljo v najem

mogoče s hišo vred, ali pa samo njivo, blizu Maribora. Naslov: Andrej Koren, Maribor, Koroška cesta 106. 189

Muzik-avtomat (Musik-Orchestrion)

se radi opustitve obrti po ceni proda. Maribor, Tržaška cesta št. 36. 184

Gospodična

z dobro šolsko izobrazbo, iščeta službo v kaki pisarni. Naslov pove upravnishv tega lista. 177

P. iložnostni nakup.

Lepo posestvo, 5 do 6 oralov zemlje, se takoj proda. Hiša z 4 sobami, gospodarsko poslopje, svinjski hlev, 3 glave govede, studenec in njive pri hiši, gozd. Pobrežje pri Mariboru, Zwentendorferstrasse št. 57. 194

Trgovski pomočnik

ali prodajalka se sprejme v trgovini z mešanim blagom in semeni M. Berdajs, Maribor. 188

Oženjen volovski hlapec

in dva viničarja se sprejmejo pri grasičnem oskrbnishvu v Dornavi pri Ptuj, pošta Moškanjci. 160

Trte

prodajam vsled vojske a. I. vrsta po 8 krajcarje in pol ali 7 h. več boljših vrst. Naslov: Franc Raul št. 19, Lovrenc v Slov. gor. pošta Juršinci pri Ptuj. 149

služba organista

pri Sv. Benedktu Sl. G. Ker je dosedanj orgljar moral k vojakom oditi, se služba razpiše. Orgljar, ki je obenem cerkovnik, ima stanovanje, vrt in plačilo. — Nastop hitro. — Cerkevno predstojništvo. 197

Razpisana je začasno

služba organista

pri arhidijakonski in nadžupnijski cerkvi v Konjicah ter se lahko kar nastopi Plačilo po dogovoru. Cerkevno predstojništvo v Konjicah 16. marca 1915. Fran Hrastelj, arhidijakon. 196

Oskrbništvo hiralnice v Vurbergu

pri Ptuj naznanja, da je pegasti legar tukaj ponehal in se običajno prosi, da bi ljudje iz okolice zopet prinesli različne stvari in jestvino na prodajo, n. pr. svi je za klanje, slanino, jajce, zelje, repo, fižol, krompir, sir, smetano, maslo itd. Plačano bo vse takoj in po dobri ceni, rabi se nujno. 195

Majerja

s 3 — 4 delavskimi močmi, takoj sprejemem. Prostor blizu Maribora. Ponudbe pismeno na upravnishvo pod „Majer št. 154.“

Trsie

subocepljeno na Rup.-Portalis ima na prodaj Franc Trobentar, Bresternica št. 33. P. Maribor. Cena 12 vin. komad. Oglasiti se je v 14. dne. 139

Na prodaj gostilna

z lepim posestvom pri glavni cesti in romarski cerkvi zelo primerno za trgovino. Lahki plačilni pogoji. Več se izve pri Franc Repolusk, Ruše pri Mariboru. 139

Tesarje

za izdelavo barak

pri Pragerskem sprejme proti dobremu plačilu stavbenik Julij Glaser, Maribor, Melinghof. 171

Velika svota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. Brezplačna pojasnila pošilja: Srečkovno zastopstvo št. 15, Ljubljana. 154

Iščem spretno

prodajalko

zmožna slovensčine in nemščine — manufakturstinja oziroma vojašine prostega manufakturstija z dobrimi spriči ali. Vstop v službo 15. — 30. marca. Plača po dogovoru. Trgovina Ludvika Kuharič, Ormož. 157

Slovinci pozor!

Dvonedstropna hiša

z majhnim vrtičem v sredi mesta in blizu frančiškanske cerkve s 7 stanovanji, se pod ugodnimi pogoji proda. Več pove upravnistvo pod št. 492.

Dekla se išče

za župnišče v laški dekaniji. Kje, pove upravnistvo. 173

KAVAL kg K2-60

najfinjša K 20, 5 kg franko, iz borna mešanica, izvrstni aroma. Handels Büro XIV. Sv. Andraž v Labodski dolini, Koroško. 59

Zahtevajte

gratis in franko moj glavni cenik z 4000 slikami ur, zlatine in srebrnine, godbenih, jeklenih, usnatih, gospodarskih in toaletnih predmetov, orožja etc. Prva tovarna ur Hans Konrad, c.kr. dvorni dobavitelj v M-stu (Brux) št. 800 (Češko). Nikelnaste Roškopf-ure K 3-90, 4-20, 5-—, srebrne ure K 8-40, niklaste budilke K 2-90, dvojne budilke z zvončkom 4 K. — Pošljite po povzetju. Noben risiko. — Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. I-84.

V Sivnici pri Mariboru

blizu cerkve ali blizu kolesovra se želi kupiti ali vzeti v najem hiša z majhnim posestvom. Ponudba na upravnistvo „Slov. Gospodarja“ 155

Otroka

18 ali 14 letnega, ki je brez staršev sprejemem za svojega. Imam lepo malo posestvo. Ponudba na upravnistvo pod „Otrok“ št. 19.

Trsje na prodaj

Silvanec, burgundec, gutedel, kraljevina, veltinec, vrbošek, velarizling in mešane od starih vrst. — Cepljeno na vseh priporočljivih podlagah. Korenjaki od Rip. Portalis. Cena po dogovoru. Anton Furin, Globoko, Studenice pri Pohorju.

Seme pravega kašelskega zelja,

ki naredi velike, trde glave ter redi v vsaki zemlji, prodaja 20 gramov za 1 K. Ign. Mrcina, Zg. Kašelj, p. D. M. v Polju pri Ljubljani. Denar ali poštna znamke je poslati z naročilom. 119

Peri-Kava

iz čistega soja-boba, na domestek za bobovo kavo 5 kg, zavitek iz žepnega roba K 4-50 po povzetju. Santa-sa, Kraljevi Vinohradi 1573. Zastopniki se proti visoki proviziji sprejmejo. 2

Volno

ovčjo, oprano in neoprano kupim vsako množino po najvišji ceni proti takojšnjem plačilu ter plačam vožnjo sam. Veletrgovina

R. Stermecki

Celje št. 17 (Štajersko.)

Cepljeno trsje

Pošip, laški rizling, burgundec, rulender, veltinec, dišeči prami- nec, silvanec, muškata, kavčina, ranfol, sladkaminka, izabela. Cepljene na podlagi Riparia-Montikolo-Bupestis Salanis, Berlaandieri, Riparia, Teleki. Podlaga Berlandieri, Riparia, Teleki je najboljša za apneno zemljo. — Več tisoč korenjakov te vrste. — Cena po dogovoru in zelo nizka.

J. Vrbnjak, Breg, Ptuj.

Kmečka hranilnica in posojilnica v V. tanju ima svoj

redni občni zbor

v četrtek, dne 25. marca 1915, po zjutrajšnjem sv. opravi, v svoji pisarni z sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obnem zboru.
2. Poročilo o poslovanju načelstva in nadzorstva.
3. Predložitev in odobrenje računskega zaključka za leto 1914.
4. Poročilo o izvršenju revizije.
5. Volitev članov v načelstvo in nadzorstvo v smislu združnih pravil.
6. Prosti predlogi.

K obilni udeležbi uljudno vabi

Načelstvo. 178

Vabilo

na

redni občni zbor

POSJOJILNICE na FRANKOLOVEM

reg. zadruga z neom. zavezo.

ki se bo vršil v nedeljo, dne 28. marca 1915, popoldne po večernicah, v posojilniških prostorih.

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Predložitev in odobrenje računskega zaključka za leto 1914.
4. Volitev članov v načelstvo in nadzorstvo.
5. Prosti predlogi.

Ako bi se ob določeni uri ne zbralo za sklepčnost zadostno število članov, vrši se eno uro pozneje drugi občni zbor, ki pa bo sklepal brez ozira na število navzočih. 176

Načelstvo

Gostilna

se da v najem.

Posojilnica v Konjicah odda s 1. majem 1915 gostilno v Narodnem domu v Konjicah z lepimi in velikimi prostori, stanovanjem za tujece, senčnatim vrtom za goste in velikim vrtom za zelenjavo v najem pod zelo ugodnimi pogoji.

Kdor se zanima za gostilno v lepem in velikem trgu, naj se oglasi pismeno ali ustmeno takoj ali pa najpozneje do 1. aprila 1915 pri Posojilnici v Konjicah. 179

Povodom smrti našega očeta oziroma starega očeta, go spoda

Franca Pečnak

krojača v Zalcu

izrekamo tem potom zahvalo vsem udeležencem pogreba, posebno pa prečastiti duhovščini!

Rajnega priporočamo v molitev.

175

Za ujoči ostali.

Žalec, 8. marca 1915.

Alojzij Vršič

trgovec v LJUTOMERU

priporoča svojo veliko lepo različno izbiro poletnega blaga in sicer:

KRASNE VOLNE OBLEKE že za K 3-60, K 4 — do 5 — in to hosi k e k nočir zprodati. (Ausverkauf) Nadalje fine volnene obleke v eni barvi; nadalje najnovejši modni svileni robei, novi šofi in hlačni caji itd.

SEŠITO BLAGO: Lepe štofaste in cajgaste obleke (kostimi) že za 2 letnega fanta in vse sešito, do največjega

SVETOVNO ZNANA NAJBOLJŠA KAVA: (MEINL) in prosim samo po udele in pričati se sam.

TIKVINO OLJE friško. **MAUTNERJEVO SEME,** rano in detelno, ki ga že d st let hv. ljo kot najboljšo. **SLATINA.** Dobro je, ako pijete čisto vodo v teh časih. **FELDPOST** do pet kil gre, če Vam Vršič naredi.

KUPIM: fižol — belega ali pisanega za 60 v. n. rjev kilogram. 191

Tvrdba

Milan Hočevar Celje

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve.

Naznanjam, da v moji trgovini dobivate zanesljivo kaljiva semena za polje in vrte po solidni ceni.

Posebno priporočam od predenca očiščeno:

Domače ali konjsko deteljno seme, potem **Lucerner ali nemška,** **Inkarnat** za enkrat ko iti, **Esparef,** takozvana večna detelja, **Travnino seme** za mokre in suhe travnike, **Korenjevo seme,** **Runkelnovo repo,** rudečo dolgovato, rumeno do go in okroglovato, **Svinjsko salato.**

Vseh vrst semena za vrte, kakor tudi **rafljo in žveple** za vinograde.

Obilnega obiska pričaku oč biležim z vel. spoštovanjem

tvrdka M. Hočevar Celje

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve
trgovina špeceritskega blaga.

Se bliža ljubka, nežna vigrad mlada,
že v bojnih vrstah solnčni up nadvlada.

Vsled vseskozi prvovrstnih zvez mi je omogočeno prodajati po najnižjih cenah, akoravno se poskočile cene drugod. Imamo za bližajoče se

Velikonočne praznike

ter za 174

spomladno in poletno dobo

sploh najmodernejšo, najfinjšo, jako trpežno in okusno raznovrstno blago. Obleke za moške, ženske in otroke so prve kakovosti; tozadevna izbira, všteti potrebščine za rekrute je ogromna, postrežba vedno solidna. Izbira v ženskih črnih oblekah je v vsakem oziru velika. Prodajam tudi najfinjšo, grinte čisto deteljno seme.

Z odličnim velespoštovanjem se priporoča cenjenemu občinstvu

MIHAEL CIMERMAN

trgovec in posestnik

v Ljutomeru.

I^a seme štajerske detelje

180 se prodaja v trgovini

KARLA HABERJA
v Mariboru Tegethofova ul. št. 39.

Kupuje oves, krompir in fižol po najvišjih cenah.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obreduje hranilne vloge po

4¹/₂ %

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Pozor kmetovalci!

Preskrbite si pravočasno, posebno tedaj v vojskinega časa, jasočena, zanesljiva in kaljiva semena, n. pr.: domačo, nemško (Lucerna), kamnito deteljo, travo, peso rumeno in rdečo, sploh vsa poljska, kakor tudi vrtna in cvetlična semena od znane in odlične vrste Mauthner, ki se dobivajo pri domači tvrdki.

L. RAVNIKAR :-: CELJE

Trgovina s specerijskim blagom, z barvami in deželnimi pridelki ter zaloga vseh vrst mineralnih ved.

Solidna in točna postrežba.**R. Brezovnik****trgovina v Vojniku**

priporoča svoje bogato zalogo manufakturnega, specerijskega in galanterijskega blaga, železnine, cementa, barv, firneža, lakov, usnja, stekla, kislih vod, najboljših semen itd.

Domači pridelki se kupujejo po najvišji ceni.

Denarja ni

draginja je vedno večja, zaslužek pa majhen. Ako hočete z malim trudom, doma v svojem kraju gotovo 10 kron na dan zaslužiti, mi pošljite v pismu svoj natančni naslov in znamko za odgovor.

J. Batič Hirska, Bistrica 26, Kranjsko

Pomlad in velikonočni prazniki se bližajo; treba bo skrbeti za letne obleke. Najboljšo priliko imate ako obiščete

Seršenovo trgovino v Ljutomeru

Tam je največja zaloga različnega dobrega svežega blaga še za staro ceno dobiti, akoravno se je vse zelo podražilo. Posebno boste dobili ostanke za otroke, kateri se že veselijo Vstajenja našega Zvelčarja in hočejo tistega s pobožno molitvijo in snažno obleko počastiti skoraj za pol cene. 161

Vso semenje deteljno, runino, travino in za grede se dobi v zanesljivi kaljivosti.

Z odličnim spoštovanjem

Franc Seršen.**Vinogradniki pozor!****Cepljene trte na prodaj.**

Najboljše sorte in sicer I. vrste: laški rilček (Walschriesling), beli burgundec, bela in rdeča žlahtnina (Gutedel), Silvanec, Izabela, beli Ranfol, Kraljevina, Traminec, Pošip (Mozler), Trunta in bela cepljena Šmarnica ter mešane vrste. — Več tisoč vkoreninjenih divjakov Rip. Portalis. Na prodaj je tudi več tisoč ključev Rip. Portalis. Vse cepljene vrste so na podlagi Rip. Portalis ter so popolnoma zaraščene in jako lepo vkoreninjene, za kar se jamči. Cena trtam je po dogovoru. Kdor si hoče naročiti lepe trte in nasaditi lepi vinograd, naj se oglasi pismeno ali ustmeno pri Francu Slodnjak, trtnarju v Rotmanu, pošta Juršinci pri Ptuj. 182

Edino zastopstvo in glavna zaloga za Hvalre-Ogrsko od originalnih armadnih in železničarskih Roskopf-ur 5 R.

Jansovo 3 leta.

Po 14 dnevni poskušnji

se lahko vsaka ura proti popelni sveti zopet namerja, torej ni nobene riske, ampak se lahko vsak sam prepriča o teh izjemnih urah. Prednosti teh ur: Prava železničarska Roskopf-ura se je, ne dolgo tega, našla za železnišne in železniške službe z novo konstruirano zbiralo, dobila preciznijski tak, posebej meče oči, kolesje se vso vrsto v kamenu. Ura toče 32 ur in ide točno na pol minute, če tudi ura laži, visi ali se nosi v žepu. Ura je zavarovana proti preveliki napetosti peresa, obločje je iz čistega nikla ter je zavarovano še z enim plaščom za varstvo zoper prah ter se vsi pokrovi strogo in natančno zapirajo. Po dobri preizkušnji se se te ure radi nizke cene in vendar dobrega telesa navede upošale pri armadi in različnih železniških. Prosim Vas torej, da te ure ne samsenjate z drugimi zlatimi urami, ki se dobijo v trgovinah. — Vaša si naj brez nevarnosti, da bi trpel kako škodo, naroči moje cene ure. — Velik cenik popelnoma zastonj.

A. KIFFMANN, Maribor ob Dravi št. 8, največja tovarniška zaloga ur, srebrnine in zlatnine, razpošilja v vse dežele. — Specialisti za belije ure.

Brzojavni naslov: Cirilova
tiskarna Maribor t. t.

Trgovina tiskarne sv. Cirila
Maribor, v lastni hiši Koroška cesta št. 5

Čekovni račun c. kr. poštno
t. hranilnice št. 25.016 t. t.
Interni telefon št. 113

Priporoča svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, škaflic za peresnike, svinčnikov, radirk, kamenčkov, tablic, črnih, zavrtkov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škaflicah, razglednic itd. Svete podobe (male, velike in stenske), razpela vseh velikosti, molitveniki, molki, svetinje, škafličarji. Štambilije za urade in dr.

Prodajajo ponaredbe,
naročite pristni

naravnost od izdelovalnice pod naslovom:

Rastlinska destilacija
„FLORIAN“

v Ljubljani.

Knjigarna, trgovina umetnin in muzikalij

Goričar & Leskovšek

Graška cesta 7 Celje Rotovška ul. 2

Tovarniška zaloga raznovrstnega kancelijskega, konceptnega, barvanega in ovitnega papirja.

Svinčniki, peresa, peresniki, črtili, radirke, kamenčki, trgevske in odjemalne knjige, pismeni papir v mapah in kasetah, kreppapir, umetne cvetlice itd.

Velikonočne dopisnice v velikanski izbiri od 4 vinarjev naprej

Lastna zaloga ljudskošolskih zvezkov, risank in risalnih skladov.

Nagrobni venci in traki.

Na debelo!

Na drobno!

Tem potom naznanjam, da sem prevzela 1886. le'a ustanovljeno

TRGOVINO

mojega ranjcega moža

Milan Hočevlar,

ter jo bodem pod dosežanje trdsko nespremenjeno dalje vodila.

Za ranjcemu v toliki meri izkazano zaupanje se najtopleje zahvaljujem ter prosim, da isto ohranite tudi meni.

Z odličnim spoštovanjem

Mil. Hočevlar-ja vdova.

Celje, dne 27. svečana.

Klobučar**Ludovik Hlustig Maribor**

Glavni trg šte. 9 (blizu Cirilove tiskarne — nasproti bogoslovju)

priporoča slavnemu občinstvu, da klobuke za gospode in dečke za bližajoče se Velikonočne praznike kupi pri njemu. Ima zalogo klobukov od najfinejših do najprostejših vrste. Popravila se točno in po ceni izvršijo.

Z velespoštovanjem

Ljudovik Hlustig**Orožje in kolesa**

na obroke. Posamezni deli najceneje. Ilustrov

ceniki zastoj. F. Dušek, tovarna orožja, koles in šivalnih strojev Opotna na dr. žel. št. 2121. 1881 Češko.

! KAVA !

50% cenejša:

Amerikanska štedilna kava, velearomatna, izdatna in štedilna. 5 kg poskusna vreča 10 K franko po povzetju. Pol kilograma veleprima najfinejši čaj 2 K oddaja A. Sapira, eksport kave in čaja Galanta 496, Ogrsko. 981

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptuj se najbolj priporoča.